

Vlaams
Parlement

vergadering **C61**
zittingsjaar 2014-2015

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 9 december 2014

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over natuurbegraafplaatsen – 411 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het lood in ons drinkwater – 460 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gewijzigde vliegroutes – 489 (2014-2015)	11
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katrien Schryvers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijkheden voor gemengd wonen in zones voor gemeenschapsvoorzieningen – 494 (2014-2015)	17
VRAAG OM UITLEG van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over natuurherstel en GRUP Leievallei – 495 (2014-2015)	21
VRAAG OM UITLEG van de heer Lionel Bajart tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal leegstaande winkels en handelspanden in Brussel en Vlaanderen – 534 (2014-2015)	31
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rechtszekerheid ten aanzien van gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs – 548 (2014-2015)	37

VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over natuurbegraafplaatsen – 411 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, in een persbericht dat onder meer werd opgepikt door De Zondag van begin november en op uw website meldt u dat u voor het einde van volgend jaar een regeling wilt uitwerken opdat mensen zich kunnen laten begraven in natuurgebieden of bossen, of er hun as kunnen laten uitstrooien. U verwijst daarbij naar buitenlandse voorbeelden.

Eenzijds zegt u dat klassieke begraafplaatsen kunnen worden omgevormd tot park, waarbij er mogelijkheden komen voor natuurontwikkeling. Anderzijds wilt u ook bestaande bossen en natuurgebieden beschikbaar stellen. De ambtenaren van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) moeten naar verluidt niet enkel op zoek naar bruikbare plaatsen, maar ze zullen ook ten dienste staan van wie in de natuur zijn of haar laatste rustplaats wil krijgen, of toch minstens van de lokale overheden die dit pad willen bewandelen.

Minister, ik citeer u: "Heel wat steden en gemeenten willen die stap zetten, maar ontbreken kennis en ondersteuning om dit te doen, ze zullen hiervoor in de toekomst een beroep kunnen doen op het Agentschap voor Natuur en Bos."

Vandaag is het bij ons illegaal om mensen in de natuur te begraven – ik heb er af en toe al plannen voor gehad, maar het uiteindelijk niet gedaan – of er as uit te strooien. Ik neem aan dat er ook aan andere regelgeving, buiten die van milieu en natuur, aanpassingen moeten gebeuren, omdat wij over deze natuurbegraafplaatsen niets lezen in het regeerakkoord, en ik ervan uitga dat u dit niet zomaar hebt gezegd omdat het een mooi moment was – Allerheiligen – of omdat u een nieuw idee wilde opperen. Daar verdenk ik u niet van, minister, maar ongetwijfeld hebt u hierover al nagedacht.

Minister, is er al voorbereidend werk gedaan door uw kabinet of door de administratie Natuur en Bos dat erop wijst dat het plan inderdaad kan worden uitgewerkt voor eind 2015? Als u verwijst naar buitenlandse voorbeelden, welke hebt u dan specifiek in gedachten? Moet er ook andere regelgeving worden aangepast, bijvoorbeeld die op de lijkbezorging en begraafplaatsen, en zo ja, is er al overleg geweest met de bevoegde ministers?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in de vorige legislatuur heb ik me beziggehouden met de regelgeving inzake begraafplaatsen en heb onder andere een bevraging gedaan bij de Vlaamse steden en gemeenten over deze problematiek en de vragen die ze daarover krijgen. Er is natuurlijk een elementair verschil tussen het begraven van een stoffelijk overschot en het uitstrooien van as.

Met betrekking tot het begraven zijn er steeds meer steden en gemeenten die zelf op hun gemeentelijke begraafplaats een bepaalde zone inrichten met meer natuur, als bos of op een andere manier. Ik heb hierover recentelijk een vraag gesteld aan minister Homans die zegt dat het aan de gemeentelijke autonomie is om hun begraafplaats in te richten zoals ze dat wensen.

De vraag om uitleg van de heer Vandaele gaat een stuk verder, want dat wijkt af van de gemeentelijke begraafplaats en vraagt of je dat ook op andere plaatsen in de natuur of het bos kunt doen. Minister, ik ben dan ook heel benieuwd naar uw antwoord.

Een ander element is het uitstrooien van as. Daarover zijn een aantal decretale bepalingen. De mensen kunnen de as niet alleen begraven of uitstrooien in een urneveld of op een gemeentelijke begraafplaats, ze kunnen de as ook mee naar huis nemen. Het decreet zegt dat ze er een goede bestemming moeten aan geven, met de nodige eerbied en op het einde van de bewaring moeten ze de as terugbrengen naar de gemeente om er te worden uitgestrooid of begraven op de gemeentelijke begraafplaats.

Iedereen weet dat dat laatste niet gebeurt. Heel wat mensen strooien de as uit in hun tuin. Er zijn ook heel wat vragen om dat te doen op publieke plekken. Maar laat er nu net een absoluut verbod zijn tegen het uitstrooien van as op publieke plekken.

Recentelijk was er een vraag van iemand uit Antwerpen die de as wilde laten uitstrooien in de Schelde. De begrafenisondernemer zei tegen de echtgenote dat ze dat niet mag doen omdat de wet of het decreet het niet toelaat. Als ze dat toch wou doen, moest ze het zelf doen, maar dan in de illegaliteit. Zo zijn er heel wat van die vragen.

Mijnheer Vandaele, ik heb daarover heel recentelijk een schriftelijke vraag gesteld aan minister Homans of ze eventueel bereid zou zijn af te stappen van dat verbod tot uitstrooiing op publieke plaatsen. In haar antwoord was ze nogal weigerachtig, en zag geen argumenten om dat verbod op te heffen.

Zelf ben ik van mening dat we daarmee wel een stap zouden kunnen zetten in de richting van het eerbiedigen van de laatste wens van mensen, zij het binnen bepaalde contouren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de voorbeelden die jullie geven, wijzen erop dat er heel wat maatschappelijke vraag naar is en dat men een antwoord verwacht vanuit de politiek en het beleid.

Onze boswachters en natuuroppzichters stellen vast dat her en der in de bossen as wordt gevonden. Het gebeurt op dit moment dus in de bos- en natuurgebieden. Er is inderdaad geen wettelijk kader. Het gebeurt dus illegaal.

Mijnheer Vandaele, aan de andere kant zie je op dit moment al dat heel wat lokale besturen hun verantwoordelijkheid nemen op dat vlak. Zo heeft men in Roeselare en Sint-Niklaas zelf een park ingericht aan de rand van de begraafplaats. Men laat de mensen toe om de biologisch afbreekbare urne daar achter te laten of de as te verstrooien.

Onze diensten krijgen vaak de vraag of de mensen de as mogen achterlaten op hun lievelingsplekje in het bos. Vaak is dat de wil van de overledene. Dan moet men vaststellen dat het officieel niet mag.

We weten dat het in het buitenland al vaak bestaat. We hebben heel veel voorbeelden opgelijst. Ik zal straks een opsomming geven van de plaatsen die onze diensten hebben bezocht. In Nederland zijn het vaak privé-initiatieven. Nederland heeft een heel andere uitvaartsector dan wij. Vaak zijn het privé-initiatieven waar men veel geld vraagt om as te kunnen uitstrooien in private bossen. Zo willen we het liever niet in Vlaanderen.

Het Agentschap voor Natuur en Bos is er graag toe bereid om zones af te bakenen in onze bossen en natuurgebieden waar mensen dat wel kunnen doen. Die plaatsen worden al volop gezocht.

Onze diensten hebben volgende plaatsen bezocht: begraafplaats van Westerwolde in Hoog Soeren, Bergerbos in Sint-Odiliënborg, natuurbegraafplaats Venlo-Maasbree, Weverslo in De Peel in Brabant, Reiderwolde in de gemeente Oldambt, Heidepol bij Arnhem, Hillig Meer in Eext, Slangenburg in Doetinchem, Den en Rust in Bilthoven en de Hoevens in Alphen. Voorzitter, misschien kunnen we met de commissie een bezoek plannen, het is misschien daar waar collega Vandaele naar hengelt.

Ook in Duitsland hebben onze diensten er een aantal bezocht. Verder is er in Stockholm een mooi boskerkhof. Ik zal de naam ervan niet uitspreken in het Zweeds, want dat zou niet goed komen. Dat kerkhof is een van de oudste voorbeelden.

Zoals ik al zei, vind je bij ons in Roeselare en Sint-Niklaas natuurbegraafplaatsen. Ook het Schoonselhof in Wilrijk is een voorbeeld van een natuurbegraafplaats.

Op dit moment is het wettelijk kader nog niet optimaal. Ik heb in de communicatie al gezegd dat de regering dit moet bespreken. Onze diensten zullen die plaatsen ter beschikking stellen, maar ik moet dit verder bekijken met mijn collega's van de Vlaamse Regering. Zo kunnen de obstakels hopelijk worden weggenomen.

Onze diensten hebben in ieder geval veel onderzoek verricht. Er is een visienota van onze diensten die kan worden besproken met de andere instanties.

Collega's, er is dus al heel wat onderzoek naar verricht. De maatschappelijke vraag is groot. Ik hoop dat de regering daarover een akkoord zal bereiken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik ben ervan onder de indruk dat u met uw diensten al zoveel plaatsen heb bezocht.

U zegt dat er een maatschappelijke vraag naar is en dat die wordt bekeken. We kunnen er niet tegen zijn dat u daar werk van maakt. We geven u daar dus graag nog ruimte voor.

U zegt dat het misschien niet verstandig is dat het privé-initiatieven worden, naar analogie met Nederland. Ik weet dat eigenlijk zo niet. Misschien is dat ook mogelijk. Ik wil eventueel ook een stuk bos ter beschikking stellen, tegen een zacht prijsje.

Als u dat verder uitwerkt en ons op de hoogte houdt van wat er gebeurt, krijgt u van ons nog wat krediet.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u heel goed verwoordt wat er leeft. In de uitvaartsector is er heel veel in evolutie. Er is een tendens naar het invullen van de persoonlijke wens van de overledene of, wanneer die niet is geuit, van de nabestaanden.

Ik denk dat het echt wel mogelijk is om daar meer gevolg aan te geven dan het decreet vandaag toelaat. Ik ben zeer tevreden dat u hiervan werk zult maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het lood in ons drinkwater – 460 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Het onderwerp is een klassieker bij de vragen om uitleg in deze commissie. Ook tijdens de vorige legislatuur is ze herhaaldelijk aan bod gekomen.

Het lood in ons drinkwater is een gevolg van de manier waarop vele tientallen jaren geleden de aansluitingen en de leidingen werden aangelegd. Een hele tijd terug is beslist om die loden aansluitingen en leidingen te vervangen, omdat daardoor een hoeveelheid lood in ons drinkwater terecht kwam die soms ongezond bleek te zijn. Eind 2013 was de overgangperiode voorbij en werd de norm verstrengd naar 10 microgram per liter.

Vorige week of twee weken geleden heeft de VMM hierover gerapporteerd. Ze stelden dat nog een aantal loden aansluitingen en leidingen moeten worden vervangen en dat een beperkt – gelukkig heel beperkt – percentage van ons drinkwater nog altijd niet voldoet aan de nieuwe, strengere norm.

U bent er al vele jaren mee bezig, er werden al heel wat middelen uitgetrokken om de loden leidingen en loden aansluitingen te vervangen. Er was een actieplan Loodpreventie in drinkwater. Ik heb in de schriftelijke versie van mijn vraag de verschillende acties ervan opgesomd. Het betrof het vervangingsprogramma bij de waterdistributie- en drinkwatermaatschappijen, de communicatie, het aanspreken van eigenaars van woningen om hun aansluitingen tot en met de watermeter te vervangen, de sensibilisering, het aanspreken van beheerders van publieke gebouwen enzovoort. Er werden dus al heel wat acties op touw gezet, maar we zijn er nog niet, dat blijkt uit het bericht van VMM van enkele weken geleden. Zeker de eigenaars van private en publieke gebouwen moeten nog wakker worden geschud, zo stelt de VMM.

De vraag is eigenlijk eenvoudig: hoever staan we met het actieplan Loodpreventie? Hoeveel aansluitingen moeten nog worden vervangen? Ik heb me laten vertellen dat het werk van de drinkwatermaatschappijen tegen het einde van dit jaar achter de rug moet zijn. Kunt u dit bevestigen?

Dan kom ik bij het probleem dat door de VMM wordt aangekaart. De eigenaars van woningen en van publieke gebouwen zouden moeten worden aangemoedigd om hun loden drinkwaterleidingen te vervangen. Hoe zult u dat doen? Zijn er incentives mogelijk, bijvoorbeeld via de renovatiepremie, om eigenaars van oudere woningen te stimuleren om hun loden leidingen te vervangen?

Ik heb ook specifieke vragen over de openbare gebouwen zoals scholen en andere gebouwen waar kinderen aanwezig zijn en water drinken uit de leidingen waar lood nog steeds een onderdeel van is. Daar moet dringend actie worden ondernomen. Wat kunt u of zult u hieraan doen?

Welke timing hebt u voor ogen om het geheel tot een goed einde te brengen? Tegen wanneer moeten alle loden leidingen worden vervangen? Hoe ziet u met andere woorden het actieplan verder verlopen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, minister, collega's, dit is een heel correcte vraag van de heer Bothuyne. Wat mij vooral interesseert, is het antwoord op het tweede gedeelte van zijn vragen. Er is het openbare gedeelte van het leidingennet, en daar moeten inderdaad nog een aantal investeringen gebeuren.

We zitten met een groot patrimonium met een verouderd leidingennet waar de particulier verantwoordelijk voor is. We moedigen mensen aan om leidingwater te drinken. Het is veel ecologischer. Het is ook veel voordeliger. De prijs van leidingwater is ongeveer één tweehonderdste van de prijs van het flessenwater in de winkel. Er zijn heel heleboel redenen om het drinken van leidingwater te stimuleren. We moeten die boodschap echter nuanceren ten aanzien van mensen die in een oude woning met oude leidingen wonen of van kinderen in een school met dergelijke leidingen.

Welke maatregelen zult u nemen om particulieren en scholen te sensibiliseren en om hen uiteindelijk aan te zetten tot het vervangen van loden leidingen?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ook ik kan me aansluiten bij deze vraag. Lood in waterleidingen is inderdaad een probleem dat we moeten aanpakken. Het is een oud zeer. De watermaatschappijen hebben inderdaad al een initiatief genomen om het probleem tot aan de teller aan te pakken. Dat is niet altijd gelukt, want ze weten zelf ook niet altijd welke woningen nog met een oude loodleiding aangesloten zijn en welke niet. Er is al een serieuze stap gezet in de goede richting om de wettelijke norm van 10 microgram per liter te halen.

We zitten met het probleem van onze openbare gebouwen, niet alleen scholen, maar bijvoorbeeld ook kinderdagverblijven en zelfs kantoorgebouwen. In veel van die gebouwen is nog een dergelijke binneninstallatie aanwezig. Zoals de heer Sanctorum opmerkte, is het inderdaad een probleem van de particulier, van de eigenaar van het gebouw. Er moet nog een inhaaloperatie gebeuren.

Ik verwijs even naar de problematiek van de minerale oliën. In 2011-2012 heeft de minister in verband met de verontreiniging van stookolietanks een actie op touw gezet om de vervuiling aan te pakken door op schoolterreinen bodemonderzoeken te doen. Het is misschien een idee om dat nu ook te doen voor loden buizen in scholen.

Is er vandaag een inventaris beschikbaar van loden buizen in scholen? Zal er eventueel een project worden opgestart naar analogie met het project voor bodemsanering? En spreekt u dan over alle scholen of alleen over het vrij onderwijs? Hoe ziet u het? Hoever wilt u daarin gaan?

Op het vlak van communicatie is het van belang dat de eigenaars van woningen worden gesensibiliseerd, dat hun wordt aangeraden om er werk van te maken. Wie ervoor in aanmerking komt, kan inderdaad een renovatiepremie voor sanitair aanvragen. Telt die ook voor het vernieuwen van de binneninstallaties met lood?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, het hoofdwaterringnet op zich bestaat niet uit lood. Het gaat over de aftakkingen en de binnenleidingen in woningen. De aftakkingen die zich bevinden in het publieke net moeten worden vervangen door de drinkwatermaatschappijen. Loden leidingen die zich binnenshuis bij particulieren bevinden, vallen onder de verantwoordelijkheid van de particulier.

Er zijn geen cijfers over het aantal kilometers dat nog moet worden vervangen, net omdat het om aftakkingen gaat. Inzake de binneninstallaties hebben we uiteraard ook geen duidelijk overzicht, maar daar kom ik straks nog op terug. Er is wel een onderscheid tussen de private en publieke gebouwen.

Er worden heel wat acties ondernomen. Op het terrein worden de leidingen vervangen en gebeurt er heel wat sensibilisering. Het is ook niet omdat er een loden leiding aanwezig is dat er sowieso te veel lood in het drinkwater zit. De eigenaars van loden leidingen worden aangezet om de drinkwatermaatschappij toegang te geven tot de woning om het water te testen. Daarover wordt gesensibiliseerd. Op die manier wordt het water aan de kraan gecontroleerd en wordt het duidelijk of er een normoverschrijding is van lood, of dat te wijten is aan de binneninstallatie en of er herstelmaatregelen nodig zijn.

Er wordt een folder verspreid met de titel 'Hou je drinkwater loodvrij', een samenwerking tussen de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Deze folder werd zeer ruim verspreid door de drinkwatermaatschappijen. Ook als er werken zijn in een straat worden de mensen er nog eens heel nadrukkelijk op gewezen. Er is ook een website van de VMM en het Vlaams agentschap, en de medische milieudeskundigen en drinkwatermaatschappijen communiceren heel gericht. Er zijn ook andere communicatietrajecten van de VMM. Zo is er de waterwegwijzer voor bouwen en verbouwen en de infokaart van de waterwegwijzer die gemeenten bij bouw aanvragen kunnen meegeven. Er was ook de campagne 'Goed geregeld is geld gespaard' die gerelateerd was aan het nieuwe waterverkoopreglement. Die was gericht aan doelgroepen die minder goed de algemene communicatie kunnen vatten. De medische milieudeskundigen informeren en communiceren ook heel gericht naar particulieren. De provinciale steunpunten Duurzaam Bouwen en Wonen geven advies aan verbouwers en wijzen op het belang van het vervangen van de sanitaire binneninstallaties. Het gaat dan vooral om huizen gebouwd vóór 1970.

Er is ook een jaarlijkse rapportering over het actieplan 'Loodpreventie in drinkwater'. Daarin wordt de stand van zaken gerapporteerd. Voor het renoveren van een loden leiding kan een renovatiepremie worden ontvangen onder het item 'sanitaire installaties'. In de schade die wordt toegebracht door het vervangen van de leidingen wordt een onderscheid gemaakt tussen het vernieuwen van dekvloeren die niet onder de renovatiepremie vallen en het aanbrengen van natte of droge kalkbepleistering die er wel onder vallen.

Er was een terechte bezorgdheid over de openbare gebouwen. In het loodactieplan is daar een aparte actie voor ondernomen. Er gebeurt gerichte communicatie vanuit de Vlaamse overheid, ook naar specifieke doelgroepen. Voor publieke gebouwen waar een mogelijk loodprobleem aanwezig is – veel heeft te maken met de bouwdatum –, heeft de VMM hen individueel op de hoogte gebracht met een brief maar ook via telefonisch contact. In de periode 2011-2013 ontvingen 274 publieke gebouwen een gericht advies op maat.

De streefdatum in het actieplan 'Loodpreventie in drinkwater' was inderdaad 2013. Uit de gerapporteerde data blijkt dat eind 2013 nog 24.000 loden aftakkingen moesten worden vervangen. De Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen (Pidpa) en VIVAQUA haalden de vooropgestelde doelstelling. Farys, het vroegere TMVW, zal niet klaar zijn in 2014 en heeft nog een achterstand. Een erg beperkt aantal loden aansluitingen kan door het tijdelijke verbod tot het openbreken van de openbare weg niet worden verwijderd. Soms is er een andere oorzaak voor de vertragingen, maar dat mag geen excuus zijn. Er moet met spoed verder worden gewerkt.

Eigenaars die een woning verhuren, hebben de verplichting om ervoor te zorgen dat het water in de keuken drinkbaar is. Sinds 2012 is daaraan gekoppeld dat loden leidingen niet zijn toegestaan. Dit leidt tot ongeschiktheid van de woning. Dit is verankerd in de Wooncode en is een van de realisaties van het loodactieplan. De particulier wordt gesensibiliseerd over de noodzaak om loden leidingen te vervangen. Hij beslist zelf of en wanneer de nodige werkzaamheden worden uitgevoerd.

Normaal gezien moeten alle drinkwatermaatschappijen eind dit jaar klaar zijn met de vervangingen. Dit wordt nauwgezet opgevolgd. Alleen Farys heeft nog een achterstand die ze hopelijk zo snel mogelijk zullen wegwerken. We zullen daarop toezien.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, er is al heel wat vooruitgang geboekt als enkel Farys nog werk heeft. Hebt u een zicht op hoeveel aansluitingen Farys nog moet vervangen? Het waren er 24.013, maar nu? Het is belangrijk dat Farys wordt opgevolgd en dat de achterstand daar wordt weggewerkt.

Hetzelfde geldt voor alle publieke gebouwen. U zegt dat er 274 een advies op maat hebben gekregen. Mag ik daar ook onder verstaan dat die daarna de investering hebben gedaan? Ik veronderstel dat die worden opgevolgd zodat het gewenste resultaat wordt verkregen.

De renovatiepremie kan hier nuttig zijn. In de folder van de VMM wordt de renovatiepremie niet vermeld als optie. Misschien kan de VMM dat toch opnemen in haar communicatie en zo nog enkele mensen overtuigen om de noodzakelijke investeringen te doen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik wil nog even ingaan op die binneninstallaties. U hebt een veelheid aan maatregelen opgesomd die in het loodactieplan zijn opgenomen. Op zich is het bewustzijn aanwezig bij de overheid. Alleen is de vraag wat de impact daarvan is. Zelf zegt u dat er geen duidelijk beeld is van waar die loden binneninstallaties zich bevinden. Dan is het natuurlijk moeilijk om de impact van de maatregelen te evalueren.

Ik ben van de generatie die nu volop aan het renoveren is of een nieuwe woning koopt. Zelf hebt u 1970 genoemd. Er zijn inderdaad heel wat woningen van voor die datum die nu worden gekocht door jonge gezinnen. In mijn omgeving is de eerste vraag of er een loden leiding aanwezig is. Blijkbaar is hier in de praktijk heel wat onduidelijkheid over, laat staan dat er een incentive bestaat om die loden leidingen, als ze bestaan, te vervangen.

Ik roep op om na te denken over een mogelijke evaluatie van dat maatregelenpakket. Het bewustzijn is er, er is een loodactieplan, maar wat is de impact in de praktijk? Daarvan zouden we toch een evaluatie moeten kunnen maken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Wat me nog niet duidelijk is, is wie de factuur betaalt van de loden huisaansluitingen tussen de hoofdleiding en de teller. Het zijn niet altijd de watermaatschappijen die de factuur betalen, maar het hangt af van wie de eigenaar is van het waternet. Soms zijn het de lokale besturen die de

rekening in hun bus krijgen voor het vernieuwen van de loden aansluitingen. Dat kan oplopen als er veel woningen van voor 1970 op het grondgebied staan.

De renovatiepremie komt in aanmerking, maar er bestaat ook zoiets als een verbeteringspremie en die is ongeveer gelijk aan de renovatiepremie, maar is bedoeld voor lagere inkomens. Dat dient om werken te financieren van minder dan 10.000 euro. Ik veronderstel dat de verbeteringspremie ook in aanmerking komt voor sanitair.

Minister, ik kreeg nog geen antwoord op mijn vraag. U gaat communicatie doen naar de openbare gebouwen, kinderkribbes, scholen enzovoort, maar wie bekostigt de verbetering aan die binneninstallaties? Is dat de minister van Onderwijs?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Bothuyne, de renovatiepremie vermelden in een folder, daar hebt u een punt. Dat moeten we zeker meenemen om nog beter te verwoorden wat de verbeteringspremie is. Ik zou dat eens moeten nagaan.

Het is logisch dat als je zo'n leiding moet vervangen omdat er iets fout is, het de eigenaar is die dat bekostigt. Dat geldt ook voor de leidingen en de aftakkingen. Als die eigendom zijn van de gemeente of iemand anders, dan is het aan hen om dat te betalen.

Hetzelfde met de publieke gebouwen. Onderwijs is zelf nooit bouwheer. Onderwijs geeft subsidies aan scholengemeenschappen om gebouwen te plaatsen. Ze zijn daar ook eigenaar van. Als dat moet worden vervangen, zijn zij het die die kosten moeten dragen. Dat geldt voor alle openbare gebouwen, afhankelijk van wie de eigenaar is of van wie de leidingen zijn. Dat is ook logisch. Het is onmogelijk dat de overheid dat allemaal financiert en dat is ook niet wenselijk.

Dat geldt trouwens voor tal van andere zaken die moeten worden vervangen in woningen. Ik denk aan de discussie over asbest. Mensen die asbest aantreffen in hun woning, zijn zelf verantwoordelijk voor het weghalen ervan en het dragen van die kosten. Met de loden leidingen is dat natuurlijk hetzelfde. Die lijn moeten we doortrekken.

Mijnheer Sanctorum, ik ben graag bereid om een evaluatie te doen en die suggestie kunnen we gerust meenemen. De vraag is hoe we daar nog meer mensen attent op kunnen maken. Het aanpakken van loodgieterswerk in een renovatiewoning wordt heel vaak uitbesteed. Daar moet je heel technisch deskundig voor zijn. Als particulier kun je dat niet zomaar zelf doen. Dat is toch mijn ervaring. Ik ga ervan uit dat die sanitaire deskundigen of loodgieters de mensen attent maken op het aanwezig zijn van die leidingen, en dus ook van de noodzaak om ze te vervangen.

Het klopt dat we daar veel meer mensen attent op kunnen maken. We werken al via die verschillende diensten. De meest directe weg is als er een bouwaanvraag binnenkomt bij de gemeente. Maar ik besef dat als jonge mensen verbouwen, er heel veel informatie op hen afkomt en dat het niet altijd vanzelfsprekend is om uit te maken wat prioritair is en wat niet. De suggestie om een evaluatie te doen, neem ik zeker mee.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gewijzigde vliegroutes – 489 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, bij het afsluiten van de luchthavenakkoorden over de vliegroutes tijdens de regeringsvormingen van 2008 en 2010, hebben de onderhandelende partijen vijf grote principes afgesproken. De veiligheid van het vliegverkeer moet prioritair zijn. De capaciteit van de luchthaven dient te worden gevrijwaard. Omleidingsroutes moeten worden afgeschaft. Er mogen geen concentraties van vluchten zijn boven dichtbevolkt gebied. De vliegroutes moeten vereenvoudigd worden. Dat was het kader voor vliegschema's, vliegroutes enzovoort.

In 2010 werd een akkoord bereikt over de nieuwe vliegroutes. Er was heel wat discussie tussen de Federale en de Vlaamse Regering. Het akkoord was voor de Vlaamse Regering aanvaardbaar, op voorwaarde dat er een aantal bijstellingen zouden gebeuren boven de Noordrand. De Vlaamse Regering nam daarover in juli 2010 een standpunt in dat werd overgemaakt aan de Federale Regering.

Op 6 maart 2014 werd het vliegschema aangepast en werd onder meer de 'Leuven rechtdoor'-route voor opstijgende vliegtuigen ingevoerd. Wanneer er verschuivingen gebeuren met vliegroutes zorgt dat voor heel wat onrust, in het bijzonder waar de concentratie aan vluchten toeneemt. Vooral het feit dat dit zonder enig overleg of waarschuwing is gebeurd, zit de bewoners en de betrokken lokale besturen erg hoog. De lokale besturen roeren zich, er worden moties goedgekeurd op gemeenteraden die heel ver gaan in het met de vinger wijzen naar de betrokken regering.

Luchthavenakkoorden zijn in de eerste plaats een federale bevoegdheid en ook een federale verantwoordelijkheid. De Vlaamse Regering was indertijd betrokken bij dat proces en heeft ook advies gegeven. Sommige elementen zijn een Vlaamse bevoegdheid, waaronder het meetpuntennet.

Minister, wat is het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van de wijzigingen inzake de vliegroutes en meer specifiek de 'Leuven rechtdoor'-route zoals ingevoerd op 6 maart? Wat is de motivering daarvan? Zijn de wijzigingen conform de eerdere afspraken met het federale niveau? Werd het afgesproken vliegschema daadwerkelijk uitgevoerd? Werd de impact van geluidshinder door dalende en stijgende vliegtuigen via de uiteindelijke uitvoering van de gewijzigde routes op voorhand berekend? Ik veronderstel dat dat op voorhand werd afgewogen, zonder dat er al metingen waren. Dat was dus op basis van simulaties. Hoe verhield de berekende impact van de nieuwe situatie zich tot de oorspronkelijke situatie? Ik neem aan dat er een totale verbetering uit die simulaties is gekomen, anders zou je die verandering ook niet doorvoeren.

Minister, klopt het dat noch de bewoners, noch de lokale besturen werden verwittigd vooraleer de gewijzigde routes, en meer in het bijzonder de 'Leuven rechtdoor'-route voor opstijgende vliegtuigen, werd ingevoerd? Vooral dat heeft de eerste grote golf van reacties veroorzaakt. Mensen die plots vliegtuigen zien boven hun huis, daar liggen ze letterlijk wakker van.

De Vlaamse overheid is bevoegd voor het meetpuntennet inzake geluidsbelasting. Wat is het resultaat van de metingen onder de nieuwe of gewijzigde routes inclusief de 'Leuven rechtdoor'-route?

Ondanks het feit dat we nog maar zes maand verder zijn, interesseren mij de voorlopige resultaten van het meetpuntennet. Is de hinder toegenomen en in welke mate? Is de hinder op andere plaatsen significant afgenomen? Ik veronderstel dat we een algemene verbetering willen verkrijgen. Acht u het huidige meetpuntennet adequaat om de gewijzigde routes te evalueren?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Enkele jaren geleden hebben we na een interpellatie een motie goedgekeurd. Het parlement pleitte daarmee uitdrukkelijk om de vliegroute '07 rechtdoor' in het kader van het Luchthavenakkoord te implementeren. Mijnheer Sanctorum, ik kan u hierin volgen. Dat is gebeurd in maart zonder al te veel communicatie met de gemeenten, want die schoten plots letterlijk en figuurlijk wakker en nogal wat boze reacties werden toen opgetekend.

We hebben ook sterk het vermoeden dat de implementatie van de nieuwe vliegroute niet technisch optimaal is uitgevoerd. Er is ons altijd gezegd – anders zou het parlement daar nooit voor hebben gepleit – dat die opstijgende vliegtuigen richting Leuven al op zeer grote hoogte zouden zitten, waardoor je die niet meer zou horen. Blijkbaar is er een probleem met de grote computer van Belgocontrol – CANAC 2 – die ze nochtans pas hadden aangekocht toen ze eigenlijk al wisten dat die '07 rechtdoor' er zat aan te komen. Je kunt je afvragen hoe het allemaal mogelijk is, maar blijkbaar staat die computer dat niet toe. Het zijn zaken die we horen. Of ze waar zijn, weet ik niet. In elk geval staat zeer duidelijk in het regeerakkoord dat alles inzake de vliegroutes opnieuw zal worden geëvalueerd.

Minister, ik wil u vragen om bij uw collega Galant van de Federale Regering een snelle evaluatie te bepleiten, zodat we kunnen nagaan of er technisch iets verkeerd is met die nieuwe route en of er al beperkte wijzigingen kunnen doorgevoerd, bijvoorbeeld een duidelijk waypoint, zodat die vliegtuigen zich beter concentreren. We merkten namelijk dat ze uitwaaiëren tot boven Leuven. De beelden op de kaarten zien er niet mooi uit.

Terugkeren naar de vorige situatie is in elk geval ook geen optie. Nu zijn er twee comités die bijna met getrokken messen tegenover elkaar staan. Er is een comité ten zuiden van Leuven, 07 Rechtdoor, en om het moeilijk te maken, noemt het andere comité, ten noorden van Leuven zal ik dan maar zeggen, zichzelf nu Leuven Rechtdoor. Als je communicatie in de mailbox krijgt, moet je al goed weten van wie het komt. Meestal is het dan wel snel duidelijk. Het is natuurlijk geen goede zaak. We hopen dat er een goede 'Leuven Rechtdoor' kan worden geïmplementeerd, zoals destijds gevraagd door dit parlement.

U zult allicht eerst uw licht moeten opsteken bij uw federale collega Galant. Ik hoop dat u kunt aandringen op een snelle evaluatie. De toestand zou beter niet blijven aanslepen. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, beste collega's, er is inderdaad een probleem. De vliegtuigen vliegen lager dan men eigenlijk had afgesproken. Ik heb mij laten vertellen dat het om veiligheidsredenen gaat. Men mag de stijgende en landende vliegtuigen niet op dezelfde hoogte brengen, want anders krijgt men botsingen in de lucht, wat niet de bedoeling kan zijn. Daardoor vliegen ze eigenlijk te laag. Als ze laag vliegen, veroorzaken ze hinder. Langs de andere kant zijn er andere zones waar vroeger wel vliegtuigen overheen vlogen, maar nu niet meer. In het baken in Huldenberg maakte men vroeger de bocht.

Die zone is vandaag met haar gat in de boter gevallen, omdat er geen vliegtuigen meer overvliegen. De vliegtuigen vliegen nu rechtdoor.

In de beleidsnota vind ik terug dat u, om de leefbaarheid van de luchthavenregio van Brussel-Nationaal te garanderen, ervoor zult zorgen dat het geluidsactieplan in uitvoering van de Europese richtlijn Omgevingslawaai zo snel mogelijk wordt vastgesteld in overleg met de minister bevoegd voor Mobiliteit. Het is volgens mij belangrijk dat we die Europese richtlijn Omgevingslawaai zo snel mogelijk implementeren. Rond de luchthaven is er veel meer lawaai dan van de luchthaven alleen. Dat lawaai werd in kaart gebracht.

Net zoals mijn collega's pleit ik ervoor om zo snel mogelijk een evaluatie te doen van hoe er vandaag wordt gevlogen, want volgens mij komt dat niet overeen met wat er in het parlement werd afgesproken en moeten we inderdaad bepleiten dat we het in de toekomst anders doen. Maar wat is anders? Daarover kun je vandaag geen uitspraak doen omdat het inderdaad een federale materie is. We zullen moeten samenzitten met Brussel. Daar wringt namelijk nog altijd het schoentje. De geluidsnormen in Brussel zijn nu eenmaal strenger dan die in Vlaanderen. Volgens mij moeten we pleiten voor een Vliegwet, zodat we voor eens en altijd van deze discussie verlost geraken. Anders zal dat ons nog lang blijven achtervolgen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, we hebben deze discussie al een aantal keren gevoerd.

U weet dat de Vlaamse Regering steeds de principes van de federale akkoorden van 2008 en 2010 heeft onderschreven, onder voorwaarde van bijstelling van de vertrekroutes van baan 25R, 25-rechts, boven de Noordrand. Die positie werd opnieuw bevestigd in het Vlaams regeerakkoord waarin uitdrukkelijk staat dat we samen met de federale overheid en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest het luchthavenplan van 2008, aangevuld in 2010, overeenkomstig het advies van de Vlaamse Regering, zullen uitvoeren.

Dat betekent niet dat we vanuit Vlaanderen de implementatie en uitvoering ervan niet kritisch blijven opvolgen. Dat is trouwens gebeurd met de procedurewijziging van 8 januari, waarbij vertrekroutes boven de Noordrand werden ingevoerd die niet in overeenstemming waren met de door de Vlaamse Regering in juli 2010 gevraagde bijstelling. In antwoord daarop heb ik een vordering tot schorsing en nietigverklaring ingeleid bij de Raad van State. Dat weet u. Die procedure loopt nog steeds. In verband met de nieuwe opstijgprocedures van de banen 07L en 07R past eenzelfde kritische houding ten aanzien van de uitvoering van de luchthavenakkoorden.

Sta me toe om eerst de voorgeschiedenis van de nieuwe vertrekroutes te schetsen. In de Aeronautical Information Publication (AIP), een uitgave van Belgocontrol met de beschrijving van de vliegprocedures, zijn steeds opstijgprocedures van de beide banen, 07R en 07L, gedefinieerd. Die opstijgprocedures worden toegewezen onder zogenaamd alternatief baangebruik met opstijgingen naar het oosten. Dat gebeurt hoofdzakelijk door meteoromstandigheden of andere factoren zoals tijdelijke onbeschikbaarheid van bepaalde banen of tijdens werken.

Het gebruik ervan houdt verband met de toepassing van de windnormen voor afwijking van het preferentieel baangebruiksschema. De vliegtuigen met bestemming naar oostelijke bakens draaien daarbij kort na opstijgen af naar het zuiden richting het bakken van Huldenberg. Deze bocht naar rechts werd voor de

aanpassing op 6 maart steeds op relatief lage hoogte, 700 voet voor baan 07R, en kort na opstijging ingezet.

Met de invoering van het spreidingsplan in de periode 2003-2004 werden de opstijgingen van deze alternatieve banen echter structureel opgenomen in het preferentieel baangebruiksschema. Hierdoor werden die routes met bocht naar rechts intensiever dan voorheen en over langere aaneensluitende perioden gevlogen.

Bovendien werden die routes ook structureel voor nachtelijke vertrekken toegewezen in het spreidingsplan. Het baangebruik van dit spreidingsplan, onder verkeersleiders bekend als de dagschotel, werd niet overal in de omgeving van de luchthaven even goed verteerd. Een reactie in overvlogen gemeenten onder de vliegroute van de baan 07R en 07L bleef niet uit. Het betreft vooral de gemeenten ten zuiden van Leuven: Herent, Bertem, Leuven, Oud-Heverlee.

De bewoners richtten een technische werkgroep op, Werkgroep Leuven, die een voorstel voor een alternatieve vertrekroute uittekende, met een rechtlijnig tracé binnen de corridor van de landingszone van baan 25L en 25R, om pas op grote hoogte achter Leuven af te draaien naar het zuidoosten. Het argument hierbij was dat de zone in het verlengde van de banen 07L en 07R een historisch gevormde vliegcorridor is, die relatief dunbevolkt is door de structurele en historische aanwezigheid van landingen op de banen 25R en 25L.

Met het plan-Schouppe en het Luchthavenakkoord van 2008 werden de opstijgroutes van de banen 07R en 07L uit het preferentieel baangebruiksschema geschrapt. Het voorstel voor een nieuwe opstijgroute 'Leuven rechtdoor' werd voor nadere uitwerking opgenomen in de vliegroutes van het Luchthavenakkoord van 2010. Wat stond daarin? "Voor de opstijgingen vanaf baan 07R, zal de opstijgingsprocedure voor vluchten naar het zuidoosten worden gewijzigd teneinde in het verlengde te blijven van de baan van vertrek tot voorbij Leuven. Die wijziging zal van toepassing worden van zodra een aanvaardbare oplossing wordt gevonden om een conflict te vermijden met de landingsprocedures, zijnde binnen een termijn van maximum 2 jaar."

In uitvoering van dit akkoord werd een nieuwe opstijgrouteroute 07 Rechtdoor effectief ingevoerd door voormalig staatssecretaris Wathélet, met inwerkingtreding op 6 maart 2014. Zoals hoger aangegeven, werd deze route opgenomen in het Luchthavenakkoord van 2010 op uitdrukkelijke vraag van inwoners uit de regio, vertegenwoordigd in de Werkgroep Leuven, en werd de invoering ervan in ruime mate ondersteund en bepleit door politieke mandatarissen afkomstig uit deze regio. Ik verwijs daarvoor onder meer naar een vraag om uitleg van Eric Van Rompuy en een interpellatie van Tine Eerlingen in de commissie Leefmilieu van 19 juni 2012.

De introductie van de nieuwe opstijgroute van 6 maart 2014 heeft een aantal knelpunten aan het licht gebracht, die vooral verband houden met het feit dat de effectief ingevoerde vliegprocedure substantieel afwijkt van de initiële voorstellen van de Werkgroep Leuven. De nieuwe route die door Belgocontrol werd uitgetekend, volgt immers niet de historisch dunbevolkte landingscorridors zoals gepland in het Luchthavenakkoord, maar wijkt daarvan in sterke mate af, zowel voor de opstijgingen van de rechterbaan als voor de linkerbaan.

Door het opleggen van een initiële track in de AIP-omschrijving voor baan 07R om de kern van Erps-Kwerps te ontwijken, die in de opstijgingprocedure langer wordt aangehouden dan gepland in de eerste voorstellen van Werkgroep Leuven, wijken de vliegtuigen al vroeg na opstijging af van de landingscorridor van baan 25L. Ook de vertrekken van baan 07L verlaten vrij vlug na het opstijgen de

historische landingscorridor van baan 25R, wat ook niet gepland is in het Luchthavenakkoord.

Beide vertrekroutes van baan 07L en 07R naar oostelijke bestemmingen komen ongeveer samen ter hoogte van de kern van Tildonk in de gemeente Haacht, de eerste belangrijke woonkern, gelegen tussen de twee landingscorridors van baan 25L en 25R. Door deze aanpassing in de vertrekprocedure van baan 07R en 07L wordt de geluidshinder ten zuiden en westen van Leuven verplaatst naar zones ten noorden en oosten van Leuven. Het gaat om bebouwde kernen, Tildonk, Wijgmaal en Rotselaar, waar het landend verkeer bij hoofdbaangebruik aanwezig is in het algemene geluidsbeeld, zij het op enige afstand, maar die nu bijkomend geconfronteerd worden met opstijgingen onder alternatief baangebruik. Het vliegverkeer is hier dan ook onafgebroken aanwezig.

Die aanpassing, dus niet volgens de eerste voorstellen en afspraken in het Luchthavenakkoord van 2010, heeft intussen geleid tot polariserende standpunten in de regio met voor- en tegenstanders van de nieuwe route Leuven recht door. Op niveau van de stad Leuven zou men zelfs kunnen spreken van een noord-zuidtegenstelling.

Los van deze polemiek op lokaal niveau, meen ik dat we de nieuwe situatie op een objectieve wijze moeten evalueren. De inrichting van een mobiel meetpunt door de Vlaamse milieuadministratie Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) in Tildonk is een belangrijke stap naar objectivering. Die intentie is ook opgenomen in het nieuwe federale regeerakkoord van 10 oktober 2014, waarin duidelijk vermeld wordt dat "de routes die op 9 januari 2014 en op 6 maart 2014 in gebruik werden genomen, zullen worden geëvalueerd en, waar nodig, aangepast, in het kader van een aanvaardbare oplossing." Collega's, het spreekt voor zich dat we erop zullen aandringen die evaluatie snel uit te voeren. Zoals gezegd, zal de meting die we uitvoeren ervoor zorgen dat we het kunnen objectiveren.

Mijnheer Sanctorum, u vroeg of de impact van geluidshinder door dalende en stijgende vliegtuigen via de uiteindelijke uitvoering van de gewijzigde routes op voorhand werd berekend. U vroeg ook hoe de berekende impact van de nieuwe situatie zich tot de oorspronkelijke situatie verhiel.

De initiële voorstellen van de Werkgroep Leuven voor een nieuwe opstijgroute, Leuven recht door, werden in de loop van 2007 in opdracht van de Vlaamse milieuadministratie LNE geëvalueerd op basis van simulatieberekeningen uitgevoerd door het laboratorium Akoestiek en Thermische Fysica van de KU Leuven. De betreffende studie werd later ook bezorgd aan toenmalig staatssecretaris voor Mobiliteit, Melchior Wathelet.

De geluidsimpact die op basis van die berekeningen werd begroot, is niet meer vergelijkbaar met de huidige situatie, omdat het initiële concept sterk afwijkt van de route die door Belgocontrol op vraag van Wathelet in de praktijk werd geïmplementeerd.

Er werd gevraagd naar de betrokkenheid en naar het verwittigen van de bewoners. De invoering van nieuwe vliegprocedures valt onder de bevoegdheid van de federale overheid. De nieuwe vliegprocedure Leuven recht door werd gepubliceerd met een voorafgaande kennisgeving in het kader van de zogenaamde AIRAC-cyclus (Aeronautical Information Regulation And Control). Dit is een soort voorpublicatie die meer dan één maand voor de effectieve inwerkingtreding plaatsvindt zodat operatoren, piloten of andere actoren hun werkingsprocessen en -procedures erop kunnen afstemmen. De publicatie gebeurt online op de website van Belgocontrol. Ik heb geen informatie van andere specifieke, meer gerichte communicatie-initiatieven vanuit de federale overheid, BAC of Belgocontrol.

Het departement LNE heeft inmiddels een tijdelijk meetpunt in Tildonk, Haacht, ingericht ter evaluatie van de nieuwe situatie. Zoals eerder aangegeven is het een strategische locatie tussen de twee parallelle banen en onder de nieuwe vertrekroute Leuven rechtdoor. Het meetpunt registreert bijna alle vertrekken van baan 07R en 07L en een substantieel deel van de landingen op de banen 25L en 25R. De eerste resultaten, die geraadpleegd kunnen worden op de website van LNE, wijzen erop dat de impact van individuele opstijgingen, beoordeeld als individuele geluidspieken, beduidend hoger is dan die van de landingen. De geregistreerde maximale geluidsdrumniveaus bij opstijgingen zijn gemiddeld meer dan 5 decibel luider dan de gemiddelde maximale geluidsdrumniveaus die bij landingen worden geregistreerd.

Om een precies en meer omvattend beeld van de geluidsimpact en de bijhorende hinder te krijgen, is een aanvullende analyse van de termijn gemiddelde geluidsindicatoren nodig. Hiervoor is de meetperiode te kort en nog onvoldoende representatief. Het alternatieve baangebruik kwam sinds de opstelling nog maar beperkt voor, zodat de nieuwe route Leuven rechtdoor tijdens de beschikbare meetperiode maar sporadisch werd gevlogen. Het station zal voldoende lang actief blijven om ook de impact te meten onder een voldoende lange periode met onafgebroken alternatief baangebruik. Zo kan een goede evaluatie worden gemaakt.

Als gevolg van de invoering van de nieuwe route Leuven rechtdoor is de geluidimmissie in het LNE-metstation NMT 48 te Bertem, gelegen onder de oorspronkelijke vliegroutes van baan 07R en 07L, zeer sterk afgenomen. Het aantal vluchtgecorrleerde registraties is er herleid tot een onbeduidend aantal.

Het mobiele meetstation te Tildonk maakt deel uit van een netwerk van negen permanente meetstations rond de luchthaven. Samen met de meetstations die worden beheerd door de luchthavenbeheerder BAC zijn er vier vaste meetstations in de landingscorridors van de banen 25L en 25R en kan er een vrij goed beeld verkregen worden van de algemene geluidsimpact van de nieuwe procedure. Deze meetinspanning is in eerste instantie voldoende adequaat voor het evalueren van de nieuwe procedure.

Uiteraard staat in het regeerakkoord en in de beleidsnota dat wij verdere inspanningen moeten doen om de richtlijnen inzake omgevingslawaai uit te voeren en om ervoor te zorgen dat de acties die erin zijn opgenomen in de praktijk worden omgezet. Ik herhaal dat we zullen aandringen op een goede, correcte en snelle evaluatie van de nieuwe vliegroutes. Op basis van de gegevens die wij hebben, kunnen we ook een evaluatie doen. We zullen die overmaken aan de federale overheid.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevorde (Groen): Voorzitter, minister, hartelijk dank voor uw antwoord. Ik ben heel tevreden dat ook u voorstander bent van de evaluatie. Bij de vraagstelling werd al duidelijk dat die niet alleen in deze commissie, maar kamerbreed wordt gesteund. Het hele parlement vraagt die evaluatie.

Ik begrijp dat uit de voorlopige metingen blijkt dat de hinder effectief is toegenomen. U had het over 5 decibel luider bij opstijgingen dan bij landingen. Dat blijkt uit metingen in het tijdelijk meetpunt in Tildonk.

Ik heb ook begrepen dat u erkent dat het uiteindelijke vliegschema niet conform de eerdere afspraken was. Dat zijn ernstige elementen die ons ertoe dwingen om de huidige implementatie van de akkoorden goed te evalueren en uiteindelijk ook bij te sturen.

De informatieverschaffing is inderdaad niet uw verantwoordelijkheid. Belgocontrol moet daarover communiceren. Dat gebeurde conform de internationale afspraken die u hebt aangehaald. We moeten er ook lessen uit kunnen trekken, want het is niet voldoende. In de praktijk merken we dat mensen van de ene dag op de andere naar boven kijken en extra vliegtuigen zien. De opstellers van de internationale reglementering schatten onvoldoende in wat de impact is op de levenskwaliteit van mensen. Als er nog wijzigingen van vliegroutes zijn, moet er toch meer gebeuren dan enkel wat de internationale afspraken ons dicteren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katrien Schryvers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijkheden voor gemengd wonen in zones voor gemeenschapsvoorzieningen – 494 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de mogelijkheden in zones die zijn afgebakend als zones voor gemeenschapsvoorzieningen. Mijn vraag is ingegeven door een aantal vragen uit de praktijk. Ze passen allemaal in het idee van inclusie en van vermaatschappelijking van de zorg.

De voorbije jaren heeft de Vlaamse overheid heel terecht consequent de kaart getrokken van de vermaatschappelijking van zorg. Deze maatschappijvisie houdt in dat mensen met een specifieke ondersteunings- of zorgnood een eigen zinvolle plek in de samenleving kunnen innemen. Het betekent ook dat zorg wordt opgenomen door de maatschappij en concreet door mensen uit de eigen omgeving van de zorgbehoevende.

Dit draagt bij aan het creëren van mogelijkheden om mensen met zorgnoden, bijvoorbeeld wegens hun leeftijd of wegens een psychische of fysieke beperking, zo lang mogelijk thuis, in de eigen omgeving, te kunnen laten wonen. Er bestaan heel wat formules die mensen met zorgnoden op een zo zelfstandige mogelijke manier willen laten wonen. Denk aan beschut wonen, begeleid wonen, zelfstandig wonen, wonen met ondersteuning van een particulier en assistentiewoningen. Misschien anders dan in het begin, toen deze vormen ingang kenden, gaan we ze niet langer helemaal afbakenen en afzonderlijk inplanten. We willen ze echt in de maatschappij integreren.

De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerpen van gewestplannen en de gewestplannen, gewijzigd via de omzendbrieven van 2002, geeft toelichting bij het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerpen van gewestplannen en de gewestplannen. Ter verduidelijking van het gegeven 'gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' wordt gezegd dat onder die gebieden dienen begrepen te worden 'voorzieningen die gericht zijn op de bevordering van het algemeen belang en die ten dienste van de gemeenschap worden gesteld'. De idee van dienstverlening vanuit de verzorgende sector aan de gemeenschap is daarom rechtstreeks aanwezig. Daarbij is het irrelevant of deze voorzieningen worden opgericht en uitgebaat door een overheid of door een privé-instelling of -persoon, althans indien de exploitant van de inrichting geen winstbejag nastreeft en de voorzieningen werkelijk ten dienste staan van de gemeenschap.

Hoewel in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen in principe geen gebouwen met een woonfunctie zijn toegelaten, heeft de Raad van State al geoordeeld dat serviceflats voor bejaarden, nu assistentiewoningen genoemd, in een dergelijk gebied kunnen worden vergund. Binnen de bestemmingen gegeven in de gewestplannen, kunnen de gemeenschapsvoorzieningen en voorzieningen van openbaar nut ondergebracht worden onder verschillende aanduidingen. Ze kunnen vanzelfsprekend worden ingeplant in de woongebieden, maar ook in gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen en in andere gebieden.

Minister, echte inclusie bestaat natuurlijk maar wanneer mensen die ondersteuning en zorg nodig hebben, niet afzonderlijk wonen, maar midden in een leefgemeenschap. Ook het creëren van gewone woongelegenheden tussen woongelegenheden die specifiek bedoeld zijn voor zorgbehoevenden, draagt bij tot vermaatschappelijking en maakt de mogelijkheden om samen zorg op te nemen groter. Daarbij moeten we zelfs naar een situatie gaan waarbij niet geïndividualiseerd is wat de zorgwoning is en wat de andere woningen zijn. De vraag is of dergelijke gemengde projecten ook mogelijk zijn in zones die bestemd zijn voor gemeenschapsvoorzieningen en onder welke voorwaarden.

Dergelijke projecten, waarbij zorg en ondersteuning toch nog dichtbij zijn, kunnen voor bepaalde doelgroepen kansen geven om toch zelfstandig te wonen, zij het met ondersteuning, of als tussenstap naar volledig zelfstandig wonen.

Ik kan natuurlijk begrijpen, minister, dat we zeggen dat dergelijke projecten in eerste instantie in woongebied moeten kunnen. Dan spreken we immers pas van echte inclusie. Vaak is er echter een tussenstap nodig tussen het verblijven in een residentiële voorziening en de inclusie binnen het echte woongebied. Binnen een zone van gemeenschapsvoorziening kan er een iets intensievere zorg worden aangeboden.

Minister, kunt u bevestigen dat formules als beschut wonen, begeleid wonen, begeleid zelfstandig wonen, wonen met ondersteuning van een particulier en assistentiewoningen mogelijk zijn in zones voor gemeenschapsvoorzieningen?

Bestaan er barrières voor het vergunnen van gemengde formules in zones voor gemeenschapsvoorzieningen, namelijk de combinatie van één van deze formules met woongelegenheden voor niet-zorgbehoevenden?

Wat zijn de eventuele barrières en hoe kunnen ze worden weggewerkt? Hoe kan er toch een goed kader worden gecreëerd zodat het geen volwaardige woonzone wordt?

Ik weet dan in sommige gemeenten de problematiek van de inschrijvingen wordt aangekaart omdat de bevolkingsdiensten er zich vragen bij stellen. Wat zijn de eventuele voorwaarden voor het creëren van gemengde formules in zones voor gemeenschapsvoorzieningen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, dat mevrouw Schryvers aandacht vraagt voor de zorgwoningen en de mogelijkheid om die te vergemakkelijken, is een goede zaak. Wij zijn er echter geen voorstander van om de deur open te zetten om de woonfunctie te introduceren in zones voor gemeenschapsvoorzieningen. Mevrouw Schryvers verwees onder meer naar de Raad van State. We moeten natuurlijk alle arresten samen bekijken.

We weten dat er aanvankelijk alleen maar mogelijkheden waren voor initiatieven van de overheid. Later is dat versoepeld zodat zelfs privéondernemingen

initiatieven kunnen nemen, zeker via pps, indien ze – dat heeft mevrouw Schryvers correct aangehaald – geen winstbejag nastreven en ze ten dienste staan van de gemeenschap.

Er is al heel wat mogelijk in deze gebieden. Soms is het kantje boord, dat heb ik al in de praktijk ervaren. Wat niet mogelijk is, is sociale woningbouw. De Raad van State heeft daar al uitdrukkelijk en meer dan eens de aandacht op gevestigd. De lijn lijkt te zijn: geen particuliere woonfuncties. En zorgwoningen zijn toch wel particuliere woonfuncties.

Mevrouw Schryvers, u stelt voor om te starten met er de zorgwoningen toe te laten, maar dan weten we dat het tijdelijk is. De persoon voor wie wordt gezorgd, verdwijnt op een bepaald moment. Als hij of zij sterft, blijft de woning staan. U voegt er daarom aan toe dat een combinatie moet worden gemaakt.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Ik wil even opmerken dat ik het niet heb over zorgwoningen die we kennen als kangoeroewoningen. Ik heb het gewoon over woningen waar ook zorg wordt geboden.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Goed, we hebben natuurlijk een hele serie en een hele terminologie voor zaken die net een iets andere lading dekken. Hoe dan ook zegt u dat we een mix moeten maken. U pleit dus in elk geval ook voor gewone woningen ertussen, maar dan zijn we volgens mij de zaak wat aan het vervuilen. We hebben al niet zoveel zones voor gemeenschapsvoorzieningen, laten we ze behouden voor wat ze dienen. Oorspronkelijk dienden ze inderdaad voor zorgfuncties, maar ook voor de brandweer, voor scholen, voor sportvelden en zo meer.

Volgens ons is er nog voldoende woongebied om dat allemaal te doen. Dat werd ook onlangs nog gezegd op een studiedag van de Bond Beter Leefmilieu (BBL) hier beneden in De Schelp. Er werd gezegd dat er in woonzones nog altijd wel wat ruimte is, onder meer mits inbreiding.

Er is de bestemming op de gewestplannen, maar heel wat lokale overheden hebben voor hun eigen gebied RUP's of BPA's opgemaakt, waarin soms wordt bepaald dat bepaalde delen van de woonzone moeten worden gebruikt voor een gemeenschapsvoorziening. Niets belet de lokale overheden om de woonfunctie daar terug te brengen. Dat biedt heel wat mogelijkheden. Ik zie dat veeleer als een taak voor de lokale overheden die de context het beste kennen dan dat wij van hieruit generiek een maatregel nemen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen geeft inderdaad toelichting bij de gewestplannen. Ter verduidelijking van de gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen wordt gezegd dat onder gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen dient begrepen te worden "voorzieningen die gericht zijn op de bevordering van het algemeen belang en die ten dienste van de gemeenschap worden gesteld".

De idee van dienstverlening aan de gemeenschap is derhalve rechtstreeks aanwezig. Daarbij is het irrelevant of deze voorzieningen worden opgericht en uitgbaat door een overheid of door een privé-instelling of -persoon, in zoverre althans de exploitant van de inrichting geen winstbejag nastreeft en de voorzieningen werkelijk ten dienste staan van de gemeenschap.

Alhoewel in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen in principe geen gebouwen met een woonfunctie zijn

toegelaten, heeft de Raad van State in arrest 45.125 van 2 december 1993 niettemin geoordeeld dat serviceflats voor bejaarden kunnen worden vergund in dergelijk gebied. Ik kan dus bevestigen dat formules als beschut wonen, begeleid wonen en assistentiewoningen mogelijk zijn in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen.

Als we gaan naar een vermenging van deze speciale woonvormen met gewoon wonen, dan liggen de zaken anders. Ik kan de visie bijtreden dat die vermenging in vele gevallen gewenst kan zijn, maar uit juridisch oogpunt kan dat niet vergund worden in zones voor gemeenschapsvoorzieningen. Dergelijke gemengde projecten horen in het woongebied thuis. Er zijn in de praktijk veel situaties waar dergelijke speciale wooncomplexen voor begeleid wonen effectief in het woongebied liggen en omringd zijn door gewone woningen.

Dergelijke gemengde projecten in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen toelaten, is mogelijks de deur openzetten voor misbruiken. Misbruiken waarbij de woningen voor de mensen met een beperking een alibi zijn om van goedkopere grond voor gemeenschapsvoorzieningen duurdere bouwgrond te maken. We moeten hier toch heel voorzichtig mee zijn. Dit zou immers de prijs van gronden die bestemd zijn voor gemeenschapsvoorzieningen kunnen opdrijven, waardoor het voor overheden die effectief gemeenschapsvoorzieningen willen realiseren moeilijker wordt om daar betaalbare grond voor te vinden. Ik zou willen pleiten voor terughoudendheid vanwege dit gegeven.

In de beleidsnota staat dat we de typevoorschriften wel willen bekijken om ervoor te zorgen dat nieuwe evoluties en creatieve ideeën niet te veel worden afgeremd. Ik sta ervoor open om na te gaan hoe vernieuwing kan worden toegelaten, maar ik blijf wel terughoudend om nu te zeggen dat in een zone voor gemeenschapsvoorzieningen gewone bewoning toegelaten is.

Mijnheer Vandaele, op uw bijkomende vraag zal ik straks ingaan tijdens de bespreking van de beleidsnota.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik begrijp uw antwoord en ik onderschrijf voor 200 procent dat een en ander delicaat is en dat er naar evenwichten moet worden gezocht. Ik pleit er zeker niet voor om zones voor gemeenschapsvoorzieningen zomaar te laten invullen door woonfuncties. Dat zou inderdaad de deur openzetten om de gronden te laten inpalmen door projectontwikkelaars, waardoor de prijs wordt opgedreven. Dat risico is te groot.

We kunnen echter alleen maar vaststellen dat er zich heel wat nieuwe vormen ontwikkelen, ook in het kader van zorg opnemen binnen een maatschappij. Ik ben dan ook blij met de opening die u maakte aan het einde van uw antwoord. U wilt daarvoor openstaan, zij het binnen bepaalde restricties en met oog voor de risico's. De tijd is wel voorbij dat we mensen die zorg nodig hebben, in bepaalde zones afbakenen en dat anderen alleen in de woonzones mogen wonen. We leven in een maatschappij waarin we inclusie hoog in het vaandel dragen, en dat moeten we waarmaken.

U zegt terecht dat als de gemeenschapsvoorzieningen worden opengezet voor 'gewoon' wonen, dit de prijs zal opdrijven. Als we echter zeggen dat zorgwonen in een inclusieproject alleen kan binnen een woonzone, dan wordt de druk voor wie zorg nodig heeft en de voorzieningen die dat organiseren, wel heel groot.

Het is een genuanceerd verhaal, maar ik ben tevreden te horen dat u openstaat voor nieuwe evoluties. Ik hoop dat er in de toekomst bepaalde mogelijkheden worden geboden, zij het dan binnen strikte contouren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik ben blij dat u grotendeels mijn visie deelt.

Mevrouw Schryvers, ik weet niet of de zorgvoorzieningen echt zo geïsoleerd zijn van het reguliere wonen. De meeste zones voor gemeenschapsvoorzieningen sluiten aan bij woonzones waarin het 'gewone' wonen in de buurt is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over natuurherstel en GRUP Leievallei – 495 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, in oktober 2008 legde de toenmalige Vlaamse Regering een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) vast voor de Leievallei. Het plan bestrijkt de volledige loop van de rivier, van aan de Franse grens tot aan de monding in de Ringvaart om Gent. Het GRUP bakent 41,5 hectare natuur af in dat gebied. Het was een aanvulling op het GRUP afbakening regionaalstedelijk gebied Kortrijk. Bij dat Kortrijkse GRUP ging nogal wat open ruimte verloren, en dit werd gecompenseerd in het GRUP Leievallei.

In 2010 keurde de Vlaamse Regering ook het project 'Rivierherstel Leie' goed. Met dat plan wil de Vlaamse overheid tegen 2027 ongeveer 500 hectare natuur creëren in tien verschillende projectgebieden. Het gaat over het herstellen van oevers, meanders en het creëren van natte natuur, maar ook over recreatie en toegang voor de bevolking.

De uitvoering start vanuit Frankrijk en eindigt in 2027 met de inrichting van een laatste gebied in de streek van Deinze. Voor de landbouwsector wordt voorzien in flankerende maatregelen zoals een grondenbank met financiële stimuli, een wijkersregeling, een regeling voor wie grond verkoopt of het ter beschikking stellen van ruilgronden voor wie grond verliest. Waar de projecten nog geen groene bestemming hebben, worden de komende jaren daarvoor de nodige planologische inspanningen gedaan.

In de week van 18 november 2014 verscheen een vreemd bericht in de regionale krant. De burgemeester van een aan de Leie grenzende gemeente en tevens Kamerlid – en blijkbaar ook bevoegd voor de ontwikkeling van natuur en landbouwbeleid –, verklaarde dat de Vlaamse Regering die plannen voor natuurontwikkeling en -herstel serieus zou bijstellen. Dit past trouwens ook in het hele verhaal van Seine-Schelde-West waarvan 'Rivierherstel Leie' een onderdeel is. In plaats van 500 hectare zou slechts 300 hectare een groene invulling krijgen. Dit stond geagendeerd op de Vlaamse ministerraad van vrijdag 21 november, maar werd uitgesteld.

Minister, ik citeer uit een persbericht op uw eigen website 'jokeschauvliege.be' van 22 december 2010: "Het Rivierherstel Leie herstelt waardevolle landschappen en natuur en verhoogt bovendien de kans tot recreatie. Recreanten krijgen de kans deze unieke gebieden te verkennen vanaf de trekweg langs de Leie of vanuit de historische dorpen langs de oude loop. Met het Rivierherstel Leie realiseert de Vlaamse overheid ongeveer 500 hectare natuur in tien verschillende projectgebieden, alle gelegen tussen de Franse grens en Deinze."

Ik citeer nu Jan Pauwels, uw woordvoerder, uit Het Nieuwsblad van 19 november 2014 waarin de betrokken burgemeester de 300 hectare aankondigt: "Daarom is bijsturen noodzakelijk. Minister Schauvliege streeft ernaar om 300 hectare prijs te geven aan de natuur." Ik kan aannemen dat 'prijsgeven' als keuze van het werkwoord een daad is van de journalist en niet van uw woordvoerder. Zo niet, markeert het wel heel mooi een hiërarchie in het denken over het belang van hoe de ruimte wordt ingevuld. Als dit klopt, gaat deze beslissing diametraal in tegen het mooie principe van *pacta sunt servanda*, zeker wanneer je enig inzicht hebt in het totstandkomingsproces van het pact.

Ik wil de verzuchtingen van de landbouworganisaties best delen. Daarom is er voorzien in een grondenbank. De Vlaamse Landmaatschappij is op zoek naar vervangende landbouwgronden en legt de financiële regeling helemaal uit. Het project loopt en er zijn bewegingen mogelijk. Naast de grondenbank zijn er voor mij ook heel wat oplossingen mogelijk door middel van natuurverwevingsgebieden waarbij landbouwbedrijven in natuurgebied actief kunnen zijn met enige beperkende maatregelen bijvoorbeeld inzake bemesting. Voor de hardst getroffen landbouwers moeten vervangende gebieden worden gezocht. Ik pleit met andere woorden voor een humane en economische regeling die de landbouwsector niet treft.

Maar deze nogal brutale uitspraak van dat ene Kamerlid... Het gaat over iemand van uw partij, mijnheer Vandaele. Ik wend me tot u omdat u het natuurgeweten van de N-VA bent, maar er zijn blijkbaar ook mensen van die partij die graag hold-ups plegen op de natuur, in plaats van uw visie te ondersteunen.

De landbouworganisaties klagen het verdwijnen van de open ruimte aan – daar steun ik hen in – maar ik betreur ten zeerste dat ze zeer selectief op dit dossier ingaan en het ook als een voldongen feit in de kranten brengen. Dat irriteert me het meest. Het is een bevoegdheid van deze regering, waarover dit parlement vragen kan stellen. Ik vind het niet fijn om dat uit de mond van een Kamerlid te moeten lezen in de regionale kranten. Ik wist niet dat de verzuiling zo ver was geëvolueerd dat de Boerenbond ook al een voet in huis heeft bij de N-VA. Maar ja, de zaken evolueren, nietwaar, mijnheer Vandaele.

Minister, klopt het dat de Vlaamse Regering van plan is om 200 hectare minder groen in te kleuren langsheen de Leie als het project 'Rivierherstel Leie' inderdaad wordt onthoofd? Komt die vermindering op conto van het project of wordt er ook geraakt aan het GRUP Leievallei? Dat ligt ook al enkele jaren in het vuur.

Indien dat GRUP wordt geraakt, hoe verantwoordt u dan deze beslissing in de context van de andere GRUP's die aan dit GRUP gelinkt zijn, onder andere dat regionaal stedelijk gebied? Wat is de relatie daarvan? Beseft u dat u daarmee raakt aan een teer evenwicht en een zorgvuldig onderhandeld compromis?

Ik heb ook nog in de meerderheid gezeten en heb die onderhandelingen over dat GRUP toen van heel nabij, tot op perceelsniveau, gevolgd. Voor de landbouwers in de regio zijn er inspanningen gedaan.

Het project 'Rivierherstel Leie' is amper vier jaar oud en zou nog lopen tot 2027. Wat maakt dat het zo nodig nu al moet worden herzien? Waarom is dat? Werd er al iets van de initiële plannen gerealiseerd? Welk overleg ging aan deze beslissing vooraf? Blijkbaar wordt er gepraat met de landbouworganisaties, maar wordt er ook overleg gepland met de natuurbewegingen? Hoever staat het in de procedure? Hoe concreet is al bepaald – de concrete vermindering van 500 naar 300 hectare – waar de natuurgebieden zouden worden geschrappt? Ik ben er me van bewust dat het om zoekgebieden gaat. Wordt het verlies aan natuurgebied in de Leievallei elders gecompenseerd?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Caron, u spreekt me uitdrukkelijk aan. Ik kan dan ook niet achterwege blijven. De vraag voor natuurherstel Leie past in het grote infrastructuurproject Seine-Schelde om de binnenvaart in Europa te verbeteren en vergemakkelijken. Het project van die 500 hectare is bij Europa aangemeld. Er zijn ook subsidies voor, 80 miljoen euro als ik me niet vergis. Er is een milieueffectenrapport klaar. Het zit ook al verankerd in een stroomgebiedbeheerplan dat momenteel in openbaar onderzoek is.

Het is uitermate belangrijk dat dit grote Seine-Scheldeproject kan plaatsvinden en dat de subsidies van Europa behouden blijven. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft de opdracht gekregen om een uitgebreid landbouweffectenrapport (LER) te maken voor elk deelgebied, en te zoeken naar ruilgronden voor de actieve landbouwers. Ik heb daar begin dit jaar een vraag over gesteld. Toen kwam het antwoord van minister Crevits dat alle LER's waren afgerond en dat bijkomende maatregelen noodzakelijk bleken.

Mijnheer Caron, u maakt zich vrolijk over wat de burgemeesters annex Kamerleden in dit dossier verklaren. Twee weken geleden heeft de verantwoordelijke van de VLM op een vergadering van de klankbordgroep voor het project 'Rivierherstel Leie' in Gent verklaard dat die 500 hectare wordt teruggebracht naar 300 hectare. Alle aanwezigen – er waren nogal wat betrokkenen en burgemeesters – hebben dat daar vernomen, maar ze hebben er niet meer uitleg over gekregen, want die kon de verantwoordelijke van de VLM toen niet geven.

Wij vinden het belangrijk dat dit project kan plaatsvinden. We mogen het niet hypothekeren, ook met de subsidies die eraan vasthangen. We hebben natuurlijk ook oog voor de haalbaarheid en de eventuele invloed op andere sectoren, met name op de landbouw in de streek. De VLM zegt dat we 370 hectare natte natuur vrij gemakkelijk kunnen realiseren. Dat komt omdat er stukken zijn zonder beroepslandbouw, omdat er bedrijven staan die stilaan uitdoven, omdat sommige terreinen niet essentieel zijn voor de huiskavels.

Dat is het ergerlijke aan dit project: men is er al heel lang mee bezig. Tien jaar, als het niet meer is. Maar eigenlijk is er nog niets gerealiseerd. Je kunt je voorstellen dat we die 370 hectare, waarvan de VLM zegt dat die gemakkelijk te realiseren is, in de eerste plaats realiseren. Waarschijnlijk is het ook niet nodig dat alle gebieden meteen als natuurgebied worden ingevuld. Die taakstelling kan men op een genuanceerde manier uitvoeren. Er zijn waarschijnlijk verschillende manieren om dat te doen.

In timing kunnen we misschien faseren, rekening houdend met het feit dat die landbouwbedrijven soms oude bedrijfsleiders hebben zonder opvolging. We kunnen ook kijken of we die projectgebieden niet kunnen verfijnen. Misschien kunnen we de zoekzones langs de Leie verruimen. Waarschijnlijk zijn er gebieden die minder impact hebben op de landbouw en zo gemakkelijker aan te snijden zijn om aan natuurherstel te doen.

Zelfs vanuit de milieubeweging worden er alternatieven aangereikt om aan een voldoende grote oppervlakte te geraken. Ons idee is: breng het project niet in gevaar. Binnenkort moet er een tussentijdse rapportage gebeuren aan Europa. Waarschijnlijk zal minister Weyts dat doen. Om dat niet in gevaar te brengen, zeggen wij: doe dat maar, dat natuurherstel, begin er vooral aan, doe wat nu mogelijk is en kijk of we kunnen nuanceren door de zoekzones te verruimen en zodanig te faseren dat je die landbouwbedrijven niet al te zwaar onder druk zet.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Ik was onder de indruk van het betoog van de heer Caron. Hij gaat ervan uit dat het project 'Rivierherstel Leie' een goed maatschappelijk gedragen visie is. In het verleden, meer bepaald op 26 oktober 2013, hebben de lokale besturen een duidelijk signaal gegeven dat dat maatschappelijk draagvlak voor dat element, in elk geval voor die zo ruime natuurcompensatie, ontbreekt. Het gaat hier niet om een Europese verplichting, het gaat niet om een Europees habitatgebied, dat heeft er allemaal niets mee te maken. Die compensatie moet misschien als glijmiddel dienen om het project Seine-Schelde gemakkelijker bij Europa verkocht te krijgen, maar het is geen officiële compensatievraag van deze kant.

Ik herinner me de tijd dat u in de meerderheid zat, mijnheer Caron. Toen hebben we nog samen een landbouwer bezocht in Wevelgem. Dankzij uw tussenkomst heeft hij wellicht garanties gekregen in het toen opgestelde GRUP. Wanneer het project 'Rivierherstel Leie' naar boven is gekomen, zou hij meteen 30 hectare van zijn huiskavel verliezen. Met welke garantie kun je dan als landbouwer nog exploiteren? Het ene jaar krijg je de garantie dat je mag blijven, dat je gespaard blijft van de toenmalige VEN-inkleuring, en drie jaar later word je geconfronteerd met een project dat je volledige bedrijf onderuit haalt.

Minister, ik betreur dat het LER is opgesteld nadat de beslissing in 2010 is genomen met betrekking tot het aantal hectaren binnen een zeer beperkte vork. Hebt u kennis van alle elementen van het door de VLM opgestelde LER? In welke mate zult u daarmee kunnen werken om heel wat leefbare bedrijven in de Leievallei ook leefbaar te houden?

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Als er een aantal hectaren gereserveerd moeten worden, is het belangrijk dat daar een flankerend beleid tegenover staat om in die gebieden tot leefbare landbouw te kunnen komen. Minister, hebt u vandaag een goed overzicht van de financiële en sociaal-economische impact? Kunnen de nodige instrumenten worden ingezet?

In welke mate worden hier Europese instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) mee bereikt? Ik heb van de heer Dochy begrepen dat dat in dit dossier mogelijk niet het geval is, terwijl de focus van het Vlaamse natuurbeleid toch heel sterk op IHD ligt. Wordt dat ook meegenomen? In welke mate kunnen de doelen in dit gebied drukverlichtend werken? We weten immers uit de discussie en de hoorzitting dat daar een zeer zware taakstelling ligt.

Mijnheer Vandaele, u zegt dat de burgemeesters te horen hebben gekregen dat het over 300 hectare gaat, maar dat ze niet meer uitleg hebben gekregen. Zegt u nu dat het de vraag van de burgemeesters is om meer dan die 300 hectare te plannen? Ik had het omgekeerd begrepen.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ik geloof niet dat die vraag van de burgemeesters doorslaggevend is.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Nee nee, maar ik geloof dat u zei dat de burgemeesters verder geen uitleg hebben gekregen over die 300 hectare. Hebt u signalen dat er lokaal een ruimere vraag is? Ik ben daarin geïnteresseerd omdat ik het lokale draagvlak en een gedragen visie heel belangrijk vind.

De voorzitter: Minister Joke Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, een uitvoerige vraag noopt tot een uitvoerig antwoord. Ik zal dat ook geven, en even terugkeren in de tijd.

Er is al een paar keer verwezen naar de beslissing van december 2010. De Vlaamse Regering heeft toen beslist het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) de

opdracht te geven tot uitvoering van de maatregelen, met inbegrip van de daartoe noodzakelijke studies, voor de ontwikkeling van 500 hectare watergebonden, terrestrische natuur. Verder heeft de Vlaamse Regering toen de opdracht gegeven aan de VLM om voor de deelgebieden, waarvan de bestemming reeds is vastgelegd door een ruimtelijk uitvoeringsplan, een landbouweffectenrapport op te maken. Ook voor de overige deelgebieden moest een LER worden opgesteld.

Bij brief van 19 maart 2014, heel recent dus, hebben de Vlaamse ministers, bevoegd voor de openbare werken en voor de landinrichting en het natuurbehoud, het afdelingshoofd van de VLM Regio West, de heer Roland Vancauwenberghe, aangesteld tot bijzonder coördinator om in overleg met de projectcoördinator Seine-Schelde en met de verschillende administraties, een voorstel uit te werken. Het probleem bij zulke projecten is dat er verschillende diensten bij betrokken zijn, namelijk Waterwegen en Zeekanaal, het ANB, de VLM en het beleidsdomein Landbouw en Visserij. Al die actoren moeten rond de tafel zitten. Daarom werd er een coördinator aangesteld. Hij had de opdracht om te bekijken hoe er een oplossing kon worden gevonden om het maatschappelijk draagvlak te vergroten.

Deze coördinator heeft zijn taak heel ernstig genomen en heel veel overleg gepleegd. Hij heeft overleg gehad met de stakeholders, zowel de natuurorganisaties als de landbouworganisaties: twee keer in maart, één keer in juni, één keer in juli, twee keer in augustus en één keer in september. Hij heeft ook overleg gepleegd met de task force: twee keer in april en één keer in juni. Er was ook verschillende keren overleg met de ministers bevoegd voor de openbare werken, de landinrichting en het natuurbehoud. Met de betrokken gemeenten was er overleg op 18 en 30 juni 2014. Met de klankbordgroep was er overleg op 10 juli en 14 november 2014. Er is dus heel veel overleg geweest om ervoor te zorgen dat het draagvlak voor dit project in kaart werd gebracht.

Er was ook opdracht gegeven voor een landbouweffectenrapportage. Wat zijn daarvan de resultaten? De gronden in de tien projectgebieden worden op dit moment grotendeels door landbouwers gebruikt. De tien LER's, die het effect beschrijven op landbouw bij onttrekking van gronden, zijn afgewerkt door de Vlaamse Landmaatschappij. Naast oriënterend cijfermateriaal gaat het ook over een beschrijving van de effecten van de grondonttrekking en de mogelijke remediërende maatregelen.

Het samenvattend verslag levert de volgende bevindingen op. In de tien projectgebieden zijn 125 landbouwbedrijven betrokken met 510 hectare landbouwgrond. Dat is 73 procent van het totaal areaal dat 701 hectare omvat. De eerste vijf deelgebieden omvatten grotendeels groene bestemmingen met VEN-overdruk (Vlaams Ecologisch Netwerk). Voor de eerste vier deelgebieden is dit het resultaat van het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) dat in 2008 werd goedgekeurd. Met dit RUP werden bijna alle gronden die op het gewestplan een agrarische bestemming hadden, gewijzigd naar een groene bestemming. De laatste vijf deelgebieden hebben grotendeels nog steeds een agrarische bestemming. Deze deelgebieden werden nog niet onderworpen aan een RUP. Er is wel een AGNAS-RUP (Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur) gepland. De conclusies van de LER's zullen onder meer als insteek dienen bij de opmaak van dit AGNAS-RUP.

Wat is het resultaat op het vlak van de bodemgeschiktheid? Gemiddeld is 76 procent van de totale oppervlakte geschikt voor landbouwdoeleinden. Gemiddeld is 63 procent van de totale oppervlakte, die rest van de oppervlakte die afgebakend is in de ecohydrologische studie, uitgevoerd door Ecorem nv, na

af trek van open water, bebouwing, wegen enzovoort, geschikt voor de ontwikkeling van natte terrestrische natuur.

De landbouweconomische huiskavels beslaan 211 hectare. Dat is 41 procent van de totale oppervlakte. Van de 211 hectare behoort 150 hectare toe aan bedrijven die zwaar getroffen zijn. De landbouweconomische huiskavels behoren toe aan 38 bedrijven, waarvan er 11 met hun bedrijfszetel in de projectgebieden gelegen zijn en 27 met hun bedrijfszetel net buiten de projectgebieden.

Het verlies van een landbouweconomische huiskavel is zeer ingrijpend, omdat de huiskavel bijdraagt tot kostenbesparing en tot een betere opvolging van dieren en teelten. De meerderheid van de gronden is niet in eigendom, maar in pacht, wat de mogelijkheid om ruilgronden via de lokale grondenbanken te vinden, bemoeilijkt.

De aanwezige landbouw is uitgesproken dynamisch en grondgebonden. 60 procent van de 125 landbouwbedrijven heeft een grote tot zeer grote economische productieomvang; 23 procent heeft een matige productieomvang en 17 procent heeft een kleine tot zeer kleine productieomvang. 15 procent van de landbouwers is niet-beroepslandbouwer. 75 procent van de landbouwers is jonger dan 50 jaar of heeft een opvolger. 65 procent van de landbouwers heeft recent een overname gedaan of de laatste vijf jaar geïnvesteerd in het bedrijf.

Wat is de grondgebondenheid, op basis van mest-, ruwvoeder- en landbouwpremiebalans? 77 procent van de bedrijven heeft momenteel een grondbalans in evenwicht – 45 procent – of met een tekort – 32 procent. Dat betekent dat grondinname een behoorlijke impact heeft op de leefbaarheid van die bedrijven. De effecten op de bedrijven zijn in kaart gebracht, rekening houdend met absolute grondinbreng, relatieve grondinbreng, landbouweconomische huiskavel en beroepsmatigheid van de landbouw.

Bij de beroepslandbouwers worden vier klassen onderscheiden. Alle landbouwers werden bevraagd. Bij een eerste klasse is er een zeer groot effect: 16 bedrijven met 194 hectare, 38 procent van de totale oppervlakte. Effecten remediëren met ruilgronden of financiële vergoedingen, is hier zeer moeilijk, zodat veelal een totaaloplossing nodig is. Bij een tweede klasse is er een groot effect: 12 bedrijven met 75 hectare, 15 procent van de totale oppervlakte. Als remediërende maatregel is ruilgrond mogelijk, tenzij het huiskavelpercelen betreft. Bij een derde klasse is er een matig effect: 16 bedrijven met 76 hectare, 15 procent van de totale oppervlakte. Als remediërende maatregel is ruilgrond of financiële vergoeding mogelijk. Ten slotte is er een klasse waarbij het effect klein blijft: 62 bedrijven met 94 hectare, 18 procent van de totale oppervlakte. Als remediërende maatregel is ruilgrond of een financiële vergoeding mogelijk.

Wat is het effect bij de niet-beroepslandbouw? Het gaat om 19 bedrijven met 71 hectare, 14 procent van de totale oppervlakte. Als remediërende maatregel is ruilgrond of financiële vergoeding mogelijk.

De LER's tonen aan dat de landbouwimpact van de geplande grondonttrekking in de tien projectgebieden zeer groot is en alvast vele malen groter dan aanvankelijk ingeschat op basis van een in 2006 en 2007 uitgevoerde desktop landbouwgevoeligheidsanalyse. Dat heeft als gevolg dat de haalbaarheid van de geplande grondonttrekking, met koppeling aan het binnenvaardossier, bijsturing vereist, onder meer op het vlak van timing, fasering, budgettering en financiële stimuli. Vooral voor de beroepslandbouw met een zeer groot effect, waar remediëren nagenoeg onmogelijk is, alsook voor beroepslandbouw met een groot effect, waar remediëren ook niet evident is, is een oplossing nodig.

Op 12 november 2014 heeft de heer Roland Vancauwenberghe, de coördinator, verslag uitgebracht van de tot dan toe verrichte werkzaamheden. Hij heeft het landbouweffectenrapport toegelicht. Wat zijn de verschillende uitgangspunten? Niet inzetten op niet-beroepsmatige bedrijven, die hun hoofdkomen niet uit de landbouwactiviteiten op hun site genereren; niet inzetten op landbouwbedrijven die in beperkte mate betrokken zijn, met minder dan 2 getroffen hectare; inzetten op beroepsmatige landbouwbedrijven met een jonge bedrijfsleider, die op het moment van de landbouwenquête 50 jaar of jonger is; zoeken naar een oplossing op maat voor landbouwbedrijven met een deel van de landbouweconomische huiskavel in de deelgebieden; faseren van de uitvoering in de tijd op basis van de pensioenleeftijd van de bedrijfsleider en ervoor zorgen dat de timing daaraan wordt aangepast en, ten slotte, de zuidelijke gebieden anders benaderen dan de noordelijke gebieden.

Wat zijn de uitgangspunten op het vlak van natuur? Komen tot een ruime interpretatie van het begrip natuur door de overgangsgronden die op zich drogere natuurvormen bevatten, te laten meetellen. Overgangsgronden zijn heel waardevol aangezien een gradiënt gecreëerd wordt van de natte kern naar de drogere landbouwomgeving. Het meetellen van deze overgangsgronden is helemaal conform het plan-MER dat werd opgesteld.

Een tweede uitgangspunt is het meetellen van de bruto-oppervlakte. De bruto-oppervlakte is ruimer dan de bij de administratie Landbouw en Visserij geregistreerde oppervlakte van de landbouwpercelen. Het gaat om de geregistreerde oppervlakte van de landbouwpercelen, maar ook de niet-geregistreerde oppervlakte tussen de landbouwpercelen. Een ander uitgangspunt is het creëren van aaneengesloten, beheerbare gebieden, waarbij een minimale oppervlakte van ongeveer 20 hectare wordt vooropgesteld.

De oefening werd uitgevoerd in drie stappen: het verfijnen van de oorspronkelijke perimeter tot de mogelijk in te richten gronden voor natuur; het bepalen van de ligging van de landbouweconomische huiskavel in de deelgebieden bij leefbare bedrijven met jonge bedrijfsleiders en het verdelen van de overblijvende gronden en bepalen onder welke voorwaarden die gronden dienstig kunnen zijn voor de realisatie van natuur.

De drie stappen zijn doorlopen en leveren het volgende resultaat op. De totale oppervlakte van de tien deelgebieden bedraagt 701 hectare, inclusief open water.

In een eerste stap worden gronden uit de deelgebieden geweerd waar inrichting tot natuur onmogelijk is. Het gaat bijvoorbeeld over bebouwde gronden, gronden in woongebied en verharde jaagpaden. De oppervlakte waarmee de perimeter inkrimpt in stap één, bedraagt 41 hectare.

In een tweede stap werden de landbouweconomische huiskavels in de deelgebieden bij leefbare bedrijven met een jonge bedrijfsleider uit de perimeter geknipt, ervoor zorgend dat ze nog steeds verder kunnen functioneren. De oppervlakte waarmee de perimeter daardoor inkrimpt, bedraagt 63 hectare. Tezelfdertijd werd de oppervlakte, essentieel voor de leefbaarheid van bedrijven met een jonge bedrijfsleider, bepaald. Het gaat hier over 172 hectare. Die gronden worden niet uit de perimeters geknipt, maar kunnen op andere plaatsen buiten de perimeters worden gecompenseerd.

Er zijn dus verschillende stappen gezet. Na stap één en stap twee rest van de oorspronkelijke oppervlakte een zogenaamd verfijnde oppervlakte van 425 hectare. Deze gronden komen na inachtnaam van de uitgangspunten van landbouw en natuur potentieel in aanmerking voor de invulling van natuur in de tien deelgebieden.

In stap drie wordt de verfijnde oppervlakte verder verdeeld. Zo werd bepaald dat 34 hectare van de oppervlakte in de deelgebieden om open water van de meanders gaat. De andere gronden, aangeduid als gecorrigeerde oppervlakte, werden deels geregistreerd door landbouwers. De voorgestelde maatregelen voor niet-beroepsmatige bedrijven, gepensioneerde bedrijfsleiders of bedrijven betrokken met beperkte oppervlakte, zijn vrijwillig verwerven en vanaf een bepaalde datum onteigenen. Het gaat over 203 hectare te verwerven gronden.

Het deel van de gecorrigeerde oppervlakte dat niet behoort tot de oppervlakte landbouwgebruik, aangeduid als versnipperde restgronden, bedraagt 188 hectare en ligt verspreid in de tien deelgebieden. Het gaat enerzijds om gronden in eigendom van de overheid, ongeveer 112 hectare, vooral van ANB en W&Z. In sommige gevallen zijn die gronden nog in gebruik van landbouwers met een overeenkomst tot beëindiging van het gebruik. Het restant van die restgronden bedraagt 76 hectare. Het gaat over wegen, grachtjes en bosjes, met een betrekkelijk grote oppervlakte. Die restgronden situeren zich ook tussen de 172 hectare gronden van jonge bedrijfsleiders.

De bijzondere coördinator is tot een aantal conclusies gekomen. Het vinden van 172 hectare ruilgrond is in de regio onmogelijk. Het ernstig beknootten van de leefbaarheid en de toekomst van een aantal bedrijven is problematisch. Het aanhouden van de uiterste uitvoeringsdatum van 2027 is onrealistisch, aangezien er veel gronden dienen te worden aangekocht op een relatief beperkte tijdsperiode en aangezien het onzeker is welk budget beschikbaar is. Het tijdig en deelgebiedgewijs verwerven van de gronden, en indien nodig onteigenen, vraagt veel tijd. De 112 hectare overheidsgronden liggen versnipperd en erg verspreid. De leeftijd van de landbouwers in functie van de uitdoofscenario's ligt moeilijk. Het risico van een ongelijke behandeling van landbouwers en eigenaars is reëel. De communicatie naar de landbouw, na de beslissing van de Vlaamse Regering, over het al dan niet innemen van gronden voor natuur, het uitdovend landbouwgebruik en het ogenblik van onteigening, is bijzonder complex.

Op basis van deze studies, de LER's en de bevindingen van de bijzondere coördinator blijkt het aangewezen om de timing en de fasering aan te passen en de oppervlakte voor natte ecotopen te herbekijken en na te gaan hoe de ongeveer 200 hectare beroepslandbouw met zeer groot effect kan worden gevrijwaard.

Dat was de reden waarom in 2010 het LER gevraagd werd. Nu worden we geconfronteerd met de conclusies. Het is op basis daarvan dat de nieuwe beslissing zal moeten worden genomen. We moeten bekijken hoe het in de praktijk kan worden uitgevoerd.

Ondertussen werden we ook door meerdere burgemeesters van allerlei partijkleuren aangeschreven met de vraag om de 200 hectaren, en zelfs nog meer, niet in te nemen voor natuur. Ik neem er akte van. Ik kan eruit afleiden dat het lokale draagvlak bijzonder klein is, daar moeten we vanuit de Vlaamse Regering zeker ook rekening mee houden. Op het terrein moeten we dit op een haalbare, aanvaardbare en betaalbare manier uitvoeren.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, het is natuurlijk een nadeel dat we als een relatief kleine partij niet betrokken worden in klankbordgroepen, dat we geen burgemeesters naar VLM-werkgroepen kunnen sturen. De achtergrondinformatie is me daardoor niet bekend.

Ik dank u niettemin voor de heel uitvoerige uitleg en toelichting. Ik geef u een eerste reactie, want het is heel complexe materie. Ik heb zo goed mogelijk

proberen te volgen en op te schrijven wat u allemaal zei, maar de cijfers kwamen zo snel dat het niet altijd mogelijk was.

Mijn eerste conclusie luidt dat het engagement dat in 2010 werd genomen, lichtzinnig was. Ik kan niets anders zeggen als ik de cijfers hoor over de leefbaarheid van de landbouwbedrijven. De Vlaamse Regering heeft toen een ernstige fout gemaakt, zowel op het vlak van de timing, als op het vlak van de perimeter, als op het vlak van de haalbaarheid. Ik heb er begrip voor dat leefbare landbouwbedrijven ook leefbaar moeten blijven in de toekomst. In die zin kan ik de keuze begrijpen.

Ik kan natuurlijk ook aftrekken en optellen. De kern van de afspraak, van het toenmalige akkoord is 500 hectare. Als het daar niet kan, dan moet de Vlaamse Regering op een andere plek in de regio een compenserende oefening maken. Ik kan er begrip voor opbrengen dat het daar niet kan, zeker voor de 200 hectaren die genoemd werden. Dit moet worden bekeken in de brede regio, het gaat over twee grote provincies.

We hebben afspraken gemaakt over de afbakening van natuurgebied en van landbouwgebied. Ook wij staan achter AGNAS. Voor de invulling van natuurgebieden hebben we een veel grotere achterstand dan voor de invulling van landbouw. We moeten de afspraken zeker respecteren. Ik pleit ervoor om dat te doen.

Ik kan ook steunen dat u de timing herbekijkt en ik kan begrijpen dat u op een langere termijn een aantal stappen zet. Dat is in het belang van de betrokken landbouwers, zeker van degenen met een huiskavel, en van de kleinere bedrijven. Ik kan dat steunen.

Ik blijf echter met een wrang gevoel zitten na dit alles te horen. Ik zou oneerbiedig kunnen zeggen dat het in 2010 aankondigingspolitiek was. Dingen werden beloofd die achteraf totaal onhaalbaar blijken. Ik doe hiermee niets af van de studie van de bijzondere coördinator en de overlegmomenten. Ik zal ook informeren bij de natuurverenigingen naar hun standpunt en vragen of ze betrokken waren bij het overleg.

Ik ben in elk geval verrast. Ik vat samen. Eén, ik kan respect opbrengen voor de bedrijven waarvan de leefbaarheid in het gedrang is. Ik kan niet voor elk bedrijf zeggen of de huiskavel al dan niet verantwoord is, ik zal me dus ook op het rapport baseren. Twee, ik denk dat we de timing moeten bijwerken. Drie, ik denk dat er een afspraak moet zijn over de afbakening van het natuurgebied en daarom moeten minstens de 200 hectaren die daar verloren gaan, op een andere plek gecompenseerd worden.

Minister, ik zal uw cijfers en uw uitgebreid antwoord nog eens grondig bekijken en me verder informeren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, ook ik dank u voor uw heel omstandige antwoord met veel cijfers. We zullen het nog eens moeten herlezen in het verslag.

Mijnheer Dochy, u zegt dat er geen Europese verplichting is omdat we niet in Habitatrictlijngebied zitten. Dat is wel zo, maar ik heb daarnet al opgemerkt dat de 500 hectaren wel degelijk verankerd zitten in een plan-MER. Volgens mijn informatie is het niet mogelijk om daarop terug te komen zonder dat het hele project van het trans-Europees transportnetwerk, het Seine-Scheldeproject en de daaraan vasthangende 80 miljoen euro aan subsidies, in het gedrang komt.

Ik herhaal dat we zeker begrip hebben voor de landbouw en voor de bezorgdheid die de geciteerde burgemeester heeft willen ventileren. We denken dat er oplossingen mogelijk zijn door te spreiden in de tijd, door de zoekzones te verruimen en door snel iets te doen. Dat laatste is belangrijk opdat Europa ziet dat we iets doen, dat we niet blijven stilzitten.

Minister, ik stel voor om eerst de 370 hectare uit te voeren waarvan de VLM zegt dat ze makkelijk haalbaar zijn. We kunnen inzetten op de vier deelgebieden in het GRUP Leievallei en daarnaast alternatieven zoeken buiten de tien aangeduide zones. Dan kunnen we misschien zonder kleerscheuren uit dit avontuur geraken.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, ik denk niet dat het een schande is om een fout te maken, het zou pas een schande zijn om een fout niet te erkennen. Uiteindelijk is het belangrijk om hier lessen uit te trekken. Dit dossier heeft heel veel ongerustheid teweeggebracht bij heel veel landbouwers, bij heel wat jonge gezinnen, bij heel wat leefbare bedrijven in de regio. Het zou logisch en beter zijn om voorafgaand aan dergelijke projecten te zorgen voor een gegrond LER. Dat is beter dan achteraf te moeten vaststellen dat het bijna onmogelijk is om dergelijke zaken te realiseren.

Mijnheer Caron, ik denk dat ik op een van de overlegmomenten aangaande dit dossier wel de schepen van Groen van Kuurne heb gezien. U hebt misschien geen burgemeesters, maar toch mandatarissen in de regio. Ook zij zijn op de hoogte van wat hier gebeurd is.

Het zou heel wijs zijn indien de Vlaamse Regering in de toekomst de middelen die beschikbaar kunnen worden gesteld om aan natuur- en milieubeleid te doen, en vooral die voor natuurbeleid, te focussen op de instandhoudingsdoelstellingen. Mensen die hier vorige week de hoorzitting hebben bijgewoond over de IHD, beseffen goed dat daar heel veel middelen voor nodig zullen zijn. Dat is wel een Europese verplichting in tegenstelling tot dit dossier.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voor de duidelijkheid wil ik opmerken dat het fout is om te stellen dat er in 2010 iets misgegaan is of dat er toen een foute beslissing werd genomen. Ik daag u uit om de beslissing van 2010 goed te lezen. Het gaat over een richtcijfer van 500 hectare. Er staat bij dat het Agentschap voor Natuur en Bos het gaat onderzoeken, zal bekijken of het haalbaar is en of het kan worden gerealiseerd. Er staat ook heel uitdrukkelijk bij dat ook een LER zal worden opgemaakt om te bekijken of het verzoenbaar is met de landbouw ter plaatse.

Wat gebeurt, is volledig conform de beslissing van 2010. Op basis van dat LER moeten we nu de juiste conclusies trekken. Dat ligt volledig in lijn van de beslissing die in 2010 werd genomen. Natuurlijk moet ook het LER serieus worden genomen. Op basis daarvan moeten we de nodige juiste beslissingen nemen. Dat is de enige juiste weg. Het is de weg die we bewandelen. Het zou nogal gek zijn om een LER te bestellen, er mensen en middelen voor in te zetten en dan, als de conclusie er is, te zeggen dat we het weggooien, dat we iets anders beslissen. In dat geval was het beter geweest indien we in 2010 gewoon hadden beslist dat het de 500 hectare waren en dat we die koste wat het kost zouden uitvoeren. We hebben dat niet gedaan, we hebben toen met de Vlaamse Regering afgesproken om het LER op te maken en om er op een ernstige manier mee om te gaan.

Ik stel vast dat de conclusie ervan nu is dat het niet kan, niet gaat en niet lukt zonder dat we heel veel landbouwers in de problemen duwen. We moeten daar dus de nodige conclusies aan koppelen. We moeten binnen de Vlaamse Regering zoeken naar een manier om op het terrein aan de landbouwers de kans te geven om hun activiteiten voort te zetten. Aan de andere kant moeten we bekijken hoe we watergebonden terrestrische natuur kunnen realiseren op het terrein zonder dat beide in conflict met elkaar komen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Mijnheer Dochy, het is niet omdat iets niet wordt verplicht door Europa dat we het niet moeten doen. Ik weet ook wel dat u geen groot liefhebber van 'gold-plating' bent, maar verdorie, over de afbakening van natuurgebied bestaan ook politieke afspraken en engagementen. Dat ritme wordt absoluut niet gevolgd in verhouding tot de afbakening van landbouwgebied.

Ik doe hiermee niets af over de andere opmerking over leefbare landbouw. In verband met de afbakening kunt u ook naar de MER verwijzen die de heer Vandaele aanhaalde. Ook die heeft kracht van wet. Die is ook bindend. Soms moet er politiek worden afgewogen. Wie heeft een fout gemaakt? Ik laat het in het midden.

Minister, is het streefdoel nu 370 hectare van wat de VLM 'te realiseren oppervlakte' noemt? Is dat het cijfer dat u in de loop van een lange periode wilt bereiken?

Bent u van plan om aan de regering voorstellen te doen om 130 hectare op andere plekken te compenseren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De conclusies van de coördinator zijn er en het LER is er. Wij gaan daarmee nu terug naar de regering en we zullen daar een beslissing nemen. Ik kan hier niet zeggen wat het wordt. We zullen het afwegen.

Ik wil nog eens benadrukken dat het niet om IHD's gaat.

Ik wil ook meegeven dat een plan-MER iets aangeeft, maar niet te nemen of te laten is. Een plan-MER stelt ons perfect in staat om er mits een aantal goed gemotiveerde maatregelen van af te wijken. Een plan-MER is geen directieve die aan het beleid oplegt wat wel en wat niet kan gebeuren, het is een richting die aangegeven wordt en waarmee het beleid aan de slag moet gaan en voldoende moet motiveren waarom dat MER al dan niet gevolgd wordt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik kijk uit naar het vervolg. Ik zou u nog kunnen vragen wanneer u dit wilt agenderen op de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Lionel Bajart tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal leegstaande winkels en handelspanden in Brussel en Vlaanderen

– 534 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik verwijs naar een schriftelijke vraag die ik heb ingediend op 24 oktober. Ik informeerde daarin of het aantal leegstaande winkels onder woningen systematisch wordt bijgehouden. Uit uw antwoord bleek dit niet het geval te zijn. De vorige minister van Ruimtelijke Ordening, Philippe Muyters, was van oordeel dat Vlaanderen stilaan volgebouwd geraakt en dat we spaarzaam moeten omgaan met de open ruimtes door bijvoorbeeld in te breiden, namelijk het bouwen binnen de bestaande bebouwing.

Toen ik informeerde naar hoe de Vlaamse Regering de leegstand wil aanpakken, antwoordde u dat de bestrijding van de leegstand van gebouwen en woningen sinds het decreet Grond- en Pandenbeleid een bevoegdheid van de lokale besturen is – en dat is ook zo. In het antwoord kwam ook naar voren dat er geen overkoepelend beleid is rond wonen boven winkels, laat staan leegstaande winkelruimten, maar dat er wel instrumenten zijn die op dit moment via woonbeleid en stedenbeleid worden ingezet, al kunnen die lokaal heel erg verschillen.

In Brussel, in de Rand en in andere steden en gemeenten in Vlaanderen staan zeer veel winkel- en handelspanden leeg, dat valt op. De oorzaken van deze leegstand zijn de opmars van digitale verkoop en webshops, maar ook heel zeker het toenemende aantal grote oppervlaktes wegens de grote aantrekkingskracht van 'one stop shops'. Het belang van het ter beschikking hebben van dergelijke accurate informatie en cijfermateriaal is zonder meer groot.

In heel wat gevallen gaat het om het gelijkvloers van een appartementsgebouw waar als bouwvoorwaarde werd opgelegd dat die niet mocht dienen als woongelegenheden, maar wel als winkel of ruimte voor een vrij beroep. Van de drie bouwlagen zijn er dus twee woonlagen.

Nu blijkt dat deze ruimtes niet verkocht of verhuurd geraken en soms jaren blijven leegstaan. Dit druist volledig in tegen het principe van spaarzaam omgaan met open ruimtes en inbreiding. Daarenboven ontsieren deze leegstaande ruimtes vaak niet alleen het gebouw, maar ook de hele buurt. Gebouwen staan jarenlang te verkommeren en trekken zwerfvuil en vandalisme aan.

Rekening houdend met het voorgaande en de grote woningvraag dringt een beleidswijziging zich op teneinde de leegstand te verminderen. Om in de toekomst de impact van demografische ontwikkelingen en socio-culturele veranderingen op te vangen, zal hoe dan ook geprobeerd moeten worden om het aanbod aan te passen aan de huidige noden.

Om tot een goed beleid te komen, moet het principe 'meten is weten' worden toegepast. De manier waarop er in Vlaanderen gemeten wordt, stamt echter uit lang vervlogen tijden. Het aantal leegstaande woningen en het aantal leegstaande gebouwen worden geteld. Voor 2010 was dat één groot register, nu blijken er al minstens twee aparte registers te zijn. Daarbinnen worden geen specificaties gegeven. De classificatie 'woning of woonruimte boven een winkel' blijkt telkens een groot vraagteken. Of er een verband is tussen bepaalde leegstaande handelspanden en leegstaande woningen is eveneens een groot vraagteken.

In de Winkelnota 2.0 van de vorige Vlaamse Regering is sprake van leegstandcijfers. Ik citeer: "Tegelijk met het aantal vierkante meters winkelvloeroppervlakte is ook de leegstand van winkelpanden de laatste jaren nog verder toegenomen tot 6,8 procent van het totale aantal winkelpanden. De leegstand is sterk verschillend per provincie, per arrondissement en per gemeente. Bovendien is de leegstand binnen een gemeente ook anders op A-locaties en B-locaties en de ene branche wordt al meer getroffen dan de andere."

Minister, bent u het ermee eens dat het beschikken over degelijk cijfermateriaal het beleid ten goede komt? Hebt u weet van private partners die over dergelijk cijfermateriaal beschikken? Uit bovenstaand citaat blijkt dat de vorige Vlaamse Regering beschikte over accurate cijfers om leegstand van winkelpanden aan te pakken. Het is dan ook op zijn minst opmerkelijk dat uit uw antwoord blijkt dat dit nog niet systematisch wordt bijgehouden. Is daar een verklaring voor?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, leegstand was inderdaad vroeger een gewestelijke bevoegdheid. Ik herinner aan het aantal betwistingen dat dit met zich mee heeft gebracht. Het waren er honderden, misschien zelfs duizenden. Die betwistingen toonden aan dat het Vlaamse Gewest hier misschien te ver af stond. Er is dan ook een terugverwijzing gebeurd door de toenmalige ministers van Huisvesting en Ruimtelijke ordening, de heren Keulen en Van Mechelen.

Wonen boven winkels is geen bevoegdheid van Ruimtelijke Ordening. Die spreekt zich wel uit over wat waar kan, maar het bijhouden van cijfers is totaal iets anders.

We zijn het er allemaal over eens dat het niet kan hoe de gelijkvloerse verdiepingen leegstaan, maar winkels in een woonklimaat kunnen wel extra karakter geven aan bepaalde wijken. Zomaar zeggen dat ze, omdat ze leegstaan, beter worden omgezet in woonruimtes, speelt in de kaart van alle bedrijven waarvan de naam begint met 'real estate'. Of dat een goede oplossing is, durf ik te betwijfelen. Ik verwijs naar de Winkelnota 2.0, waarin een duidelijk beleid wordt gehanteerd. Als alle leegstaande panden worden omgezet naar appartementen, dan krijgen we een omgekeerde beweging aan wat in de nota staat.

Het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening is bevoegd tot en met het stuk dat Vlaanderen in de toekomst een zuinig ruimtegebruik wil hanteren en de term 'verdichting' wil toepassen. Dat staat ook duidelijk in het Vlaams regeerakkoord en in het beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Voor de rest vraag ik me af of dit geen vraag is voor de commissie Economie.

De voorzitter: Ik heb dezelfde bedenking gemaakt, maar er zitten in de vraag wel enkele aspecten die betrekking hebben op Ruimtelijke Ordening. Daarom heb ik de vraag aanvaard. Misschien zal uit het antwoord blijken dat ook in de andere commissie informatie moet worden opgevraagd.

De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): De leegstand is een acuut probleem. Ik ben het eens met de heer Ceyskens dat vooral de steden en gemeenten daar hun rol in moeten spelen via heffingen, premies enzovoort. Ook de inventarisatie lijkt me zo'n bevoegdheid. Er zijn ook bovenlokale samenwerkingsverbanden. Ik hoop wel dat deze problematiek en de inbreiding tot uiting zullen komen in de tien gebieden die zijn geselecteerd voor het beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Het is mijn overtuiging dat gemeenten vaak kampen met leegstand als gevolg van planningsprocessen van hogere overheden. Het is belangrijk dat het kernversterkende accent telkens wordt meegenomen in het planningsproces. De inkanteling van de socio-economische vergunning in de omgevingsvergunning is een interessant denkspoor.

Deze thematiek hoort misschien thuis bij Economie, maar de minister kan wel iets doen in de planningsprocessen voor het voorkomen van extra leegstand.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): We moeten ervoor opletten dat we niet alles op een hoop gooien. De socio-economische vergunningen hebben weinig te maken met wonen boven winkels. Dat is een heel andere thematiek, die niet op dit niveau moet worden besproken.

We moeten de minister steunen als ze met instrumenten komt die zuinig ruimtegebruik stimuleren. Daar zijn we niet tegen en ze verdienen alle kansen. De discussies moeten wel worden gevoerd op het niveau waar ze thuishoren.

De lokale besturen moeten hun bevoegdheden maximaal gebruiken om wonen boven winkels aan te pakken. Dit is hier niet de juiste commissie voor.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): De vraag van de heer Bajart is terecht, onafgezien van de vraag naar cijfergegevens. De ruimtelijke ordening en economische ontwikkeling zijn geen statische gegevens. Dat is te zien op tal van domeinen in de ruimtelijke ordening. Enerzijds zijn er de vroegere zones voor regionale bedrijventerreinen die zijn omgevormd tot een vermomd winkelgebeuren. Anderzijds worden de gelijkvloerse verdiepingen van appartementsgebouwen vergund als kantoorruimte, maar is er steeds meer een tendens naar centralisatie van kantoren, vooral aan stationsomgevingen. Een belangrijk aspect daar is mobiliteit. Mensen zien het niet meer zitten om een pand te huren daar waar ze lang in de file moeten staan. Daarom huren ze die ruimtes niet meer op de gelijkvloerse verdieping. Bovendien is het beter om een volledig kantoorgebouw te hebben omdat er interactie is tussen professionelen enzovoort.

Ik pleit voor instrumenten binnen de ruimtelijke ordening die de economische noden kunnen volgen. Dat is vandaag nog niet zo omdat veel zaken statisch zijn. Het was toch de bedoeling van de vorige minister van Ruimtelijke Ordening om tot een dynamische ruimtelijke ordening te komen. Ik stel de vraag om gemakkelijker een wijziging van de bestemming te kunnen doen. Dat was vroeger opgenomen in artikel 4.4.1, maar is nadien gewijzigd. Als de lokale overheid zo'n instrument zou hebben, dan blijft die de heerser van wat hij goed vindt in de stad, wijk of straat. Nu kunnen ze zelfs niet afwijken van bestemmingen of ze moeten een RUP maken en dat duurt drie jaar. Dat betekent drie jaar leegstand, wat een sluipende sloper is, en dat is ook niet goed voor de woonomgeving.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Over het decreet ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimtes zegt de minister dat dit zal worden herwerkt en dat er een billijke heffing zal komen met soepele procedures en voldoende rechtsbescherming. Zijn het decreet en de heffing dan nu niet billijk en soepel?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, hier zijn al meerdere vragen over gesteld, waaronder enkele schriftelijke. Ik zal alles nog eens op een rijtje zetten. Momenteel bestaan er twee verschillende inventarissen aangaande leegstand. Enerzijds wordt de leegstand bij bedrijfsruimten geregistreerd en opgevolgd door het departement Ruimte Vlaanderen. De registratie van leegstaande woningen en gebouwen is sinds januari 2010 een gemeentelijke bevoegdheid.

Het decreet Grond- en Pandenbeleid bevat een regeling voor de opmaak en het beheer van een digitale koppeling tussen een aantal gegevensbanken, waaronder het gewestelijke register van leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten en de gemeentelijke registers van leegstaande woningen en gebouwen. De Vlaamse Regering dient een overheidsinstantie met die opdracht te belasten. De Vlaamse overheid staat effectief in voor de architectuur en het onderhoud van de digitale koppeling.

De input van de gegevens zal dienen te verlopen via een partnership met de gemeenten, aangezien een groot aantal van de gegevensbanken op gemeentelijk niveau wordt opgebouwd. Daarom voorziet het decreet in een opdracht aan de Vlaamse Regering om de nadere regels voor de samenwerking met de gemeenten te bepalen.

Ik constateer met u dat artikel 2.2.10 van het decreet Grond- en Pandenbeleid nog niet van kracht is. Ik hecht veel belang aan de ontsluiting van de beschikbare cijfergegevens. Ik ben het met u eens dat degelijk cijfermateriaal het beleid ten goede zal komen. Eens gerealiseerd, zal de digitale koppeling van gegevensbanken een cruciaal analyse- en werkingsinstrument zijn. We moeten daar dus zo snel mogelijk werk van maken. Dat moet gebeuren samen met mijn collega bevoegd voor het wonen.

Ik ben niet op de hoogte van private actoren die beschikken over dat cijfermateriaal. De Locatus-databank is een databank met alle consumentgerichte winkelpanden en horeca- en cultuurvoorzieningen in Vlaanderen, maar focust op detailhandelsbeleid. Voor meer informatie hierover neemt u het best contact op met het Agentschap Ondernemen.

Wat betreft de nota 'Winkelen in Vlaanderen 2.0' heeft de vorige Vlaamse Regering gefocust op kernwinkelgebieden en kleinhandelszones, wat tot de bevoegdheid van collega Muylers behoort.

Sinds januari 2010 behoren de opvolging van leegstand bij woningen en gebouwen en het beheer van de bijhorende facultatieve heffing volledig tot de bevoegdheid van de gemeenten. De gemeenten zijn verplicht om jaarlijks hun leegstandsregister te actualiseren in de 'Data Manager', een webtoepassing die wordt beheerd door het Agentschap Wonen-Vlaanderen en het departement Ruimte Vlaanderen. In deze toepassing wordt bij het registreren van leegstaande gebouwen geen onderscheid gemaakt volgens type gebouw. Een selectie die zich beperkt tot gebouwen waarin een economische activiteit werd uitgeoefend, is momenteel dus niet mogelijk. De registratie van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten groter dan 5 are gebeurt dan weer met de aanduiding van de verplichte laatste economische hoofdactiviteit. Grote complexen, bijvoorbeeld shoppingcentra of kantorenclusters, voldoen aan de minimumoppervlakte zoals opgenomen in artikel 2 van het decreet van 19 april 1995. Enkele of meerdere leegstaande commerciële eenheden opnemen in het leegstandsregister is dan ook niet mogelijk. Een complexe eigendomssituatie maakt de opname nog moeilijker. De detectie van leegstaande kantoren en winkels kan ook niet gebeuren op basis van het bevolkingsregister. Andere databronnen, zoals de Kruispuntbank Ondernemingen, bieden ook onvoldoende uitsluitel omdat de administratieve zetel van een onderneming vaak losstaat van de feitelijke vestiging.

De veldwerkmethode, waarbij leegstand door middel van een rondgang op het terrein wordt opgespoord, biedt hiervoor deels een oplossing, bijvoorbeeld voor leegstand van handelszaken of kantoren die zichtbaar is vanop de straat. Leegstaande appartementen zijn nagenoeg alleen via de administratieve methode te detecteren – specifieke klachten van burens etcetera buiten beschouwing gelaten. Indicaties van leegstand op de hogere verdiepingen zijn vanop het

openbaar domein moeilijk vast te stellen. Daarnaast bieden de kadastrale gegevens niet altijd duidelijkheid over de eigendomsstructuur. Het kadaster levert bij oudere gebouwen enkel informatie over alle eigenaars en hun aandeel in het gebouw.

Dat maakt dat gemeenten, ook die met een actief leegstandsbeleid, de leegstaande appartementen nagenoeg niet registreren. Maar hoe dan ook zullen we uiteraard deze gegevens goed proberen te verzamelen.

Er zijn heel wat bijkomende vragen gesteld.

Mijnheer Ronse, het is de bedoeling om de socio-economische vergunning op te nemen in de omgevingsvergunning. Dat is een hele stap vooruit. Er is ook de intentie om de typevoorschriften flexibeler te maken. Ik zei dat daarnet al in mijn antwoord aan mevrouw Schryvers, die het had over het feit dat we soms geremd zijn in wat we kunnen doen bij gemeenschapsvoorzieningen. Het is juist de bedoeling van de flexibilisering van de typevoorschriften om vernieuwing en nieuwe ideeën mogelijk te maken. U weet ook dat we het beleidsplan Ruimte Vlaanderen nieuw leven hebben ingeblazen. We willen daar komen tot echte beleidsplannen. We verplichten niet meer dat er voor alles een ruimtelijke uitvoeringsplan (RUP) wordt opgemaakt waarbij alles tot in de details wordt geregeld. We willen de lokale besturen meer mogelijkheden bieden om werk te maken van beleidsplannen die wat meer ruimte en zuurstof kunnen geven. Dat zijn de instrumenten die we kunnen aanreiken vanuit de bevoegdheid Ruimte.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Minister, dat was het opzet van mijn vraag: de omvang en de geografische spreiding van het probleem te kunnen vaststellen. Daartoe is het noodzakelijk om te kunnen inventariseren. Ik weet wel dat dit de rol is van de steden en de gemeenten. Maar ik ben op zoek naar een inventarisatie van wat ik zie, om het lokale beleid vanuit Vlaanderen instrumenten aan te reiken, zodat het iets meer kan realiseren.

Vroeger hadden we het over wonen boven winkels. Het is mijn standpunt dat we vandaag niet alleen moeten nadenken over wonen boven winkels, maar ook over wonen in winkels.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Ik ben het uiteraard eens met mevrouw Van Volcem, waar ze het heeft over een dynamische visie op ruimtelijke ordening.

Minister, op het eind had u het over het beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dat is zeer goed. Het zal nog wel het voorwerp zijn van een zwaar debat, maar we zullen ervoor moeten opletten dat de slinger niet te veel naar de andere kant uitgaat, waarbij de gemeenten een totale vrijbrief krijgen om te doen wat ze willen. Zo zouden ze kunnen vaststellen dat er te veel leegstand is en het dan allemaal omvormen tot woningen. Zo verdwijnen er een aantal belangrijke handelskernen. Dat is altijd een moeilijk evenwicht. We zullen het debat zeer genuanceerd moeten voeren.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Mevrouw Van Volcem, het RUP is een goede denkoefening om de zaak te laten bezinken en geen impulsieve beslissingen te nemen. Wonen in winkels is natuurlijk de gemakkelijkste oplossing. Ik zie dat zelf ook. Zodra er een winkelpand leeg staat, komen die 'real estate'-bedrijven waarnaar ik daarnet verwees binnen en zeggen ze dat ze er appartementen van

gaan maken. Dat is inderdaad, vastgoedtechnisch bekeken, de snelste oplossing. Maar of het de beste oplossing is, durf ik te betwijfelen. We zijn het er allemaal over eens dat die woning nooit meer een winkel wordt. Dat is dan nog maar eens een kans op een winkel in het centrum die weg is. De druk zal alleen maar groter worden om in de centra zoveel mogelijk winkels om te bouwen tot appartementen. Dat zal de prijs doen stijgen. En zo ontstaat de vraag om de winkels buiten het centrum te lokaliseren. Ik dacht dat net dat niet onze bedoeling was als we het in deze aangelegenheid vandaag hebben over het aspect van ruimtelijke ordening.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): De discussie moet hier niet gaan over mijn opmerking, maar ik wil toch nog maar eens zeggen dat in een evolutieve wereld de ruimtelijke ordening altijd achterop hinkt. Iedereen stelt dit vast. Zo kom je niet tot een goede ruimtelijke ordening, maar wel tot leegstand. Ik pleit voor middelen om rapper op de bal te spelen. De lokale overheden, zoals ze vandaag zijn en met de controles die ze hebben, moeten niet bang zijn van zichzelf. Als de Vlaamse overheid meer macht wil geven aan de lokale besturen, als zij een beleids- en beheerscyclus (BBC) heeft en als het allemaal professioneel moet gebeuren, als er adviezen zijn van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren, enzovoort – waarom zou je, als je ziet dat er een hele straat leeg komt te staan, dan niet kort op de bal mogen spelen?

Je kunt dan twee dingen doen. Ofwel wacht je tien jaar tot het volledig verkrot is en dan maak je een nieuw RUP op. Ofwel speel je op de zaak in en zie je hoe de zaken zich verplaatsen en veranderen, en gebruik je de instrumenten die het mogelijk maken om kort op de bal te spelen. Dat is niet statisch. Elke burgemeester heeft daar toch een visie over? Er is toch een plan? Je weet toch met je stad wat je wilt en wat niet? En je kent toch de bezorgdheden en de problemen? Zo kom je tot een kwalitatieve leefomgeving.

Mijnheer Ceysens, ik deel uw mening niet. De vraag om een kantoor- of winkelruimte om te vormen tot een woongelegenheid, is de laatste stap voor een investeerder omdat de huurprijs voor een woning of een woongelegenheid veel lager is dan voor een winkel- of kantoorruimte. De omvorming van een gelijkvloerse verdieping naar een woonfunctie is het laatste middel. Men zal eerst 12 of 24 maanden leegstand hebben, en dan pas gaat men, omdat het echt niet anders kan, afzien van de handelshuur met 27 jaar vaste huur en het in een gewone woonentiteit veranderen. We moeten dit met enige flexibiliteit benaderen. In andere steden zie je in appartementsgebouwen op de bovenste verdieping mooie restaurants met mooie uitzichten. Hier kan dat ook allemaal niet. Ik ben voor verandering en 'evolutiviteit'. Ik heb vertrouwen in lokale overheden, en zo staat ook mijn partij in het leven. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rechtszekerheid ten aanzien van gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs – 548 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Diverse kanalen signaleren mij dat de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs vandaag zeer ijverig zijn.

Natuurlijk moeten zij ijverig controleren of er geen bouwmisdrijven zijn. Maar de wetgeving, in artikel 148, vierde lid, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, bepaalt dat de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs, met het oog op het vervullen van hun handhavingstaken, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie verwerven. Die hoedanigheid laat hen toe om een huiszoeking uit te voeren zonder dat zij in een dergelijk geval dienen te beschikken over een huiszoekingsbevel van de onderzoeksrechter.

De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs werden om technische redenen aangesteld met een apart besluit per gebiedsomschrijving, namelijk twee voor het volledige grondgebied van Vlaanderen en telkens twee per provincie. Zij lijken de laatste tijd – omdat er discussie ontstaat en omdat er een nieuwe interpretatie wordt gegeven aan bepaalde woorden in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) – voor een deel het eigen gelijk te halen. Ik betreur dat. Ik denk niet dat gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs hiervoor zijn aangesteld. Ze hebben twee taken: handhaving, maar ook preventief tussenbeide komen en ervoor zorgen dat mensen geen bouwmisdrijf begaan. Ze stellen bijvoorbeeld een stakingsvordering in als ze zien dat er iets wordt gebouwd dat niet kan omdat er alleen maar meer schade zal worden aangericht. Ze kunnen dan een regularisatievergunning eisen. Als die er is, kan er worden voortgebouwd. Maar wat we vandaag zien gebeuren, is aanstootgevend. Ik geef enkele voorbeelden.

In een kwestie van permanente bewoning in de stad Ieper is de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur overgegaan tot een stakingsbevel, meer dan tien jaar nadat het gezin was ingeschreven in de bevolkingsregisters. Er werd ook opgetreden tegen een 19-jarige inwonende en studerende dochter, die uiteindelijk werd veroordeeld tot een geldboete van 2500 euro.

In Stekene werd tot roerend uitvoerend beslag overgegaan tegenover de zaakvoerder van een transportbedrijf, die veroordeeld werd om een parking af te breken op een ogenblik dat deze parking al gedeeltelijk was uitgebroken tot de grootte die was toegestaan in een planologisch attest – wat een goede ruimtelijke ordening veronderstelt – en er al een anticipatieve stedenbouwkundige vergunning verkregen was voor de restparking. Bovendien was er een procedure lopende tot opschorting en opheffing van de dwangsommen voor de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid. De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur ging niet in op het aanbod om de dwangsommen in afwachting van de uitspraak te kantonneren. Hoewel de website van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid stelt dat de dwangsommen niet mogen worden betaald lopende de procedure voor de Hoge Raad, zag de bouwheer geen andere keuze dan over te gaan tot betaling. Het is duidelijk dat de opbrengst van een uitvoerend roerend beslag, op wat persoonlijke spullen in de woning na, nooit voldoende zou zijn geweest om de dwangsommen te kunnen recupereren, zodat het uiteindelijk ging om een louter drukkingsmiddel.

In een al twintig jaar lopende stakings- en herstelprocedure met betrekking tot een loods te Deinze waarvan de initiële stedenbouwkundige vergunning vervallen was, gaat de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur voort met de herstelprocedure, hoewel er uiteindelijk een definitief geworden regulariserende stedenbouwkundige vergunning is toegekend, die niet herroepen is door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar. De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur meldt dat hij toepassing zal maken van artikel 159 van de Grondwet.

Nog een voorbeeld: in Egem heeft de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur geweigerd om in te gaan op een vraag vanwege de bouwvoortreder die reeds aanzienlijke dwangsommen had betaald, om de dwangsommen tijdelijk op te

schorten in afwachting van een ruimtelijk uitvoeringsplan. De betrokkene wenst immers zijn winkel te herbouwen in overeenstemming met de bepalingen van het nieuw RUP. Sindsdien betaalt de betrokkene dagelijks een dwangsom van 100 euro in afwachting van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs hebben een volkomen nieuw begrip geïntroduceerd in het handhavingsrecht, namelijk dat van een voortzettingsmisdrijf, dat de facto maakt dat de verjaringsregeling in artikel 6.1.1. van het VCRO, daar waar er zonevreemdheid is, wordt uitgeschakeld, ook buiten ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Men heeft een interpretatie gegeven aan de verjaring van een stedenbouwkundig misdrijf door het als een voortzettingsmisdrijf te kwalificeren. Zo gaat men te werk. Ik ben niet voor bouwovertredingen, ik ben voor een correcte handhaving, maar als men dit komt vertellen, dan ben ik toch een beetje beschaamd omdat de overheid wordt betaald met belastinggeld. Die mensen moeten uiteraard hun job doen, maar wat me uitermate stoort, is de onverschilligheid van de ambtenarij. Daar zal ik altijd tegen blijven vechten. Hoe kun je nu een meerderjarig kind van 19 jaar dat bij zijn ouders woont, een boete opleggen in een dergelijk proces? Dat begrijp ik niet.

Minister, gaat de nieuwe Vlaamse Regering de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aanpassen zodat de basisdoelstelling van de verjaarbaarheid van stedenbouwmisdrijven opnieuw op rechtszekere wijze kan worden verzekerd? Voorziet de nieuwe Vlaamse Regering in een wijziging van de VCRO, derwijze dat kan worden overgegaan tot opschorting of kwijtschelding van dwangsommen, daar waar dit redelijkerwijze verantwoord is? Overweegt de nieuwe Vlaamse Regering een omzendbrief inzake het instellen van herstellvorderingen, vergelijkbaar met deze inzake het instellen van stakingsvorderingen? Op korte termijn kan dit enige redelijkheid aan de dag leggen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Mevrouw Van Volcem, deze keer ben ik het helemaal met u eens. Minister, ik heb hier nog een dossier voor me liggen. Ik zal het niet overlopen, mevrouw Van Volcem heeft voldoende voorbeelden aangehaald. Het is ook een dossier dat stilligt bij de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, precies omdat de stedenbouwkundige inspecteur voor de Raad van State de grondwettigheid van de VCRO heeft betwist door te stellen dat de VCRO niet in staat is een toelating te geven aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid om de uitvoering van een vonnis of arrest te verhinderen.

Er doemen opnieuw beelden op van hoorzittingen uit de vorige legislatuur toen de stedenbouwkundige inspectie hier een grote Scudraket plaatste om af te vuren op de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid die voor hen een dwarsligger was tot en met. Eigenlijk was het een instrument dat destijds in het leven is geroepen om op een duidelijke manier aan handhaving te doen, om ons niet langer te verliezen in procedures, om niet langer handhaving te doen om gelijk te krijgen over dossiers van twintig of dertig jaar geleden, maar om een correct en consequent handhavingsbeleid te voeren.

Het zit me bijzonder hoog dat die stedenbouwkundige inspectie schoten blijft afvuren in die richting. Wat me het meest stoort, is dat mensen die worden betaald met Vlaams belastinggeld, zich bezighouden met het onderuit halen van wat hier in het parlement met een democratische meerderheid is beslist.

Minister, in mijn allereerste actuele vraag in dit parlement op 28 oktober 2009, heb ik me druk gemaakt tegen minister Muyters, zeggende dat ik het een absolute schande vond dat de stedenbouwkundige inspecteur prejudiciële vragen

stelde over de wettigheid van de VCRO. In vijf jaar tijd is er geen enkele vooruitgang geboekt. Minister, hoe gaan we dit aanpakken?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): In de tekst van mevrouw Van Volcem is artikel 148 in de vorige legislatuur gewijzigd, waardoor de stedenbouwkundige inspecteur een machtiging nodig heeft van de politierechter om een huiszoeking te verrichten. Enkele weken geleden heb ik een parallelle vraag gesteld over de handhaving in verband met administratieve boetes die voor hetzelfde feit aan diverse rechtspersonen is toegekend. De minister heeft toen geantwoord dat er een nieuw handhavingsdecreet komt met een omgevingsvergunning. Kunnen we geen oplijsting maken van alle problemen die er bestaan? Kunnen we daar in de commissie niet eens een gedachtewisseling over hebben met de ombudsman om dat goed voor te bereiden? Misschien is dit een vraag voor de voorzitter van de commissie.

Hoe staat het met die voorbereiding? We zouden nu veel aanpassingen kunnen doorvoeren. Het nieuw decreet zal van kracht worden en de handhaving verandert. De vraag is of het de inspanningen waard is.

Minister Muylers heeft in het verleden een omzendbrief verstuurd. Volgens mij vraagt mevrouw Van Volcem om een gelijkaardige omzendbrief over de stakingsbevelen. Minister Muylers heeft zijn omzendbrief in maart 2014 verzonden. De vraag is of er al enig effect op het gedrag van de inspecteurs is. Dateren de door mevrouw Van Volcem aangehaalde zaken van voor of van na die omzendbrief?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Ceysens, u hebt net naar uw eerste actuele vraag in 2009 verwezen. Eigenlijk kunnen we nog veel verder in de tijd teruggaan. Ik herinner me dat ik zelf in deze commissie heb gezeteld en Ruimtelijke Ordening heb opgevolgd. Ik heb toenmalig minister Van Mechelen heel wat vragen om uitleg gesteld over hetzelfde probleem. We werden daar immers toen al meer geconfronteerd. Het klopt dat ondertussen al verschillende stappen zijn gezet. We merken echter dat de zaken op het terrein niet fantastisch veel zijn verbeterd.

Mevrouw Van Volcem, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening regelt de verjaring van de herstellvorderingen. Er staat uitdrukkelijk dat een herstellvordering bij stedenbouwkundige misdrijven verjaart na tien jaar in ruimtelijk kwetsbare en open gebieden en na vijf jaar in andere gebieden.

Wat de verjaring van de strafvordering betreft, geldt de VCRO echter niet. Daar knelt het schoentje. Hiervoor geldt immers het gewone strafwetboek, dat andere bepalingen bevat. Een gevolg van de toepassing van artikel 65 is dat de verjaring pas begint te lopen vanaf het laatst bewezen feit, op voorwaarde dat tussen elk van de feiten niet meer dan vijf jaar is verstreken. De toepassing van de VCRO kan inhouden dat alle feiten die strafbaar zijn gesteld, een voortgezet strijdig gebruik uitmaken. Dat verjaart pas meer dan vijf jaar na het laatste feit.

Met het decreet van 2009 heeft het Vlaams Parlement de nieuwe verjarings-termijnen voor de herstellvorderingen ingevoerd. In 2003 zijn de instandhoudingsmisdrijven buiten het ruimtelijk kwetsbaar gebied opgeheven. Hoewel het niet de bedoeling was, passen de rechtbanken artikel 65 van het strafwetboek toe. De Vlaamse decreetgever heeft de instandhoudingsmisdrijven buiten het ruimtelijk kwetsbaar gebied net opgeheven om ervoor te zorgen dat alle stedenbouwkundige misdrijven niet langer voortdurende misdrijven zouden

zijn. Het was de bedoeling naar de instelling van een aflopend karakter te evolueren. De kwalificatie als een voortgezet misdrijf en de toepassing van artikel 65 van het strafwetboek zijn hierbij niet ter sprake gekomen, vermoedelijk omdat de kwalificatie als een voortdurend misdrijf tijdens de voorafgaande periode steeds van toepassing was.

Uit de memories van toelichting bij het Handhavingsdecreet van 2003 en bij de decreetswijziging van 2009 blijkt duidelijk dat het de bedoeling was van de stedenbouwkundige misdrijven buiten het ruimtelijk kwetsbaar gebied aflopende misdrijven te maken. Het decreet van april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning voorziet zelfs in een algemene opheffing van het instandhoudingsmisdrijf, zelfs in ruimtelijk kwetsbare gebieden.

Het strafprocesrecht is natuurlijk een federale materie. Het is niet aan de Vlaamse decreetgever op dit vlak in te grijpen. De Vlaamse decreetgever kan wel de als misdrijf omschreven feiten, met andere woorden de strafbaarstelling zelf, nader regelen. Op die manier kunnen mogelijk verregaande toepassingen van artikel 65 in de rechtspraak worden getemperd of opgevangen.

Ik zal mijn diensten in elk geval de opdracht geven te onderzoeken of de strafbaarstellingen kunnen worden herzien, aangepast of opgeheven om het beslist beleid sinds het Handhavingsdecreet van 2003 verder door te trekken en die lijn aan te houden. We zullen zien welke acties we nog moeten ondernemen.

Daarnaast zal ik er door middel van beleidsrichtlijnen die in de handhavingsprogramma's worden opgenomen, over waken dat het beleid met betrekking tot het gerechtelijk en bestuurlijk handhavingstraject wordt aangehouden. We werken met handhavingsprogramma's. Dat is relatief nieuw. We zijn duidelijk in staat prioriteiten te stellen en te bepalen hoe moet worden gewerkt. We verwachten daar veel van om meer te sturen.

Wat de opschorting van de invordering en de gedeeltelijke invordering van opeisbaar geworden dwangsommen betreft, heeft de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu een matigingsbevoegdheid. Dit punt is hier al aan bod gekomen. Naar aanleiding van drie annulatieberoepen heeft de Raad van State het Grondwettelijk Hof recent enkele prejudiciële vragen gesteld. Een van de vragen is hoe de huidige bevoegdheid van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu zich verhoudt tot de regels die de bevoegdheden tussen de federale staat en de gemeenschappen en gewesten verdelen en tot diverse hogere verdragsbepalingen, waaronder grondwettelijke beginselen.

Deze procedures lopen nog. We hebben onze argumenten goed uitgebouwd en onze verdediging ingediend. Ik zal uiteraard het resultaat van de procedures afwachten vooraleer ik nieuwe initiatieven neem.

Ik kan er nu al de aandacht op vestigen dat na de inwerkingtreding van het decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning een soortgelijke bevoegdheid, parallel met de bevoegdheid van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu, zal ontstaan voor het bestuur dat de dwangsommen in het gerechtelijk handhavingstraject int.

Ook voor dwangsommen die worden opgelegd via het bestuurlijk handhavingstraject, wordt voor de burgemeester en de stedenbouwkundige inspecteur in een soortgelijke bevoegdheid voorzien. Als het ene wankel komt te staan, geldt dat natuurlijk ook voor wat wij voorzien hebben voor de burgemeester en de stedenbouwkundige inspecteur. Ik zal hierover in het Handhavingsprogramma ook de nodige beleidsrichtlijnen opnemen. Deze acties kunnen binnen het huidige en toekomstig wettelijk kader, zonder dat decretale aanpassingen zijn vereist.

Het beleid van de burgemeesters valt mijns inziens onder de gemeentelijke autonomie in het kader van de subsidiariteit die ook in de handhaving wordt doorgetrokken. Ik zal het departement Ruimte Vlaanderen de opdracht geven om de wijze waarop de burgemeesters met deze matigingsbevoegdheid omgaan nauwgezet op te volgen via een performante handhavingsmonitoring.

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat de stedenbouwkundige inspecteurs en de colleges van burgemeester en schepenen op straffe van onontvankelijkheid pas een herstellvordering kunnen instellen na het verkrijgen van een voorafgaand positief advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid. Met het decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning van april 2014 wordt deze adviesopdracht van de hoge raad in het gerechtelijk handhavingstraject herbevestigd. De hoge raad onderzoekt bij elke adviesaanvraag de weerslag van de handelingen op de plaatselijke ordening en de rechten van derden en past op een objectieve en transparante wijze de huidige beleidsprincipes van het Handhavingsplan Ruimtelijke Ordening 2010 toe. Het thans bijkomend uitvaardigen van een omzendbrief ter zake, acht ik dan ook niet opportuun omdat het zo krachtig in die nieuwe decreten staat.

Ik zal erover waken dat bij de toekomstige bestuurlijke handhaving alle ter zake bevoegde, gewestelijke overheden redelijkheid, objectiviteit en transparantie in acht nemen. Dit vereist dat alle betrokken overheden op gewestelijk niveau, zoals ook al bleek uit de evaluatie van de implementatie van het handhavingsplan, hun beleid op transparante wijze duidelijk moeten maken en naar objectiviteit en uniformiteit moeten streven. Dit zal nauwgezet worden opgevolgd en ik zal mij ter zake steeds over de meest actuele stand van zaken laten inlichten. Mocht het nodig blijken, dan zal ik uiteraard de nodige beleidsaanpassingen treffen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik dank u ook omdat u onze bezorgdheden een beetje deelt.

Maar ik had gehoopt dat u een sluitend middel zou kunnen bieden om die overijverige stedenbouwkundige inspecteurs – we mogen niet veralgemenen – te kunnen terugfluiten. De gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur moet de wet toch toepassen zoals de overheid dat wil. Kunnen er geen tuchtrechtelijke sancties aan worden verbonden? Als een ambtenaar moedwillig zijn eigen interpretatie doordrijft, in tegenstelling tot de intentie van het beleid, kan daar geen sanctie aan worden verbonden? Kan een ambtenaar die prejudiciële vragen begint te stellen, tegen de overheid waarvoor hij werkt, niet op het matje worden geroepen?

Dit zijn delicate vragen natuurlijk. Die mensen hebben veel wettelijke bevoegdheden en ze zullen dit verslag wel lezen. Ik vind dat we hierover mogen praten. Alleen parlementsleden of u, minister, kunnen hen stoppen. Ik vind dat we dit moeten durven zeggen en dat we daar krachtdadig tegen moeten optreden. De overheid en de ambtenaren zijn er niet voor zichzelf! Een ambtenaar heeft de taak om het beleid loyaal uit te voeren! Volgens de geest en de letter van de wet! Daar is de memorie van toelichting zeer duidelijk over. Mocht hij dat doen, dan komen de mensen niet eens meer voor de strafrechter. Ze zouden geen pv opmaken, het zou daar nooit komen en de rechtbank zou geen interpretatie moeten maken. Nu noemt men het een 'voortdurend misdrijf' en al deze mensen blijven jaren hangen in een impasse en onzekerheid, tegen de geest van de wet in. Ik betreur dat.

Minister, ik wil u vragen om daadkrachtig op te treden tegen zulke ambtenaren. Als minister kunt u misschien via een soort injunctierecht uw secretaris-generaal

aanspreken zodat hij de nodige tuchtmaatregelen kan uitschrijven tegen dergelijke ambtenaren.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ik wil het principiële discours van mevrouw Van Volcem volledig bijtreden. Ik steun de vraag van de heer Ronse om het handhavingsbeleid eens te evalueren. We moeten dat eens doen en onderzoeken of we op dat vlak progressie hebben gemaakt.

Misschien moeten we hen eens uitnodigen. We richten ons nu tot de minister, mevrouw Van Volcem, maar onze Stedenbouwkundige Inspectie heeft lak aan de beslissingen van de overheid en gaat er op een andere manier mee om.

Uw antwoord was uitvoerig. De omgevingsvergunning biedt kansen. Wat met de lopende procedures die vandaag stilliggen? Daar hebben we momenteel geen oplossing voor.

De voorzitter: We zullen de mogelijkheden voor een evaluatie bekijken.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, we verwachten nogal veel van het handhavingsprogramma, omdat de prioriteiten en richtlijnen daarin zullen worden opgenomen. Dat programma zal in het voorjaar 2015 worden voorgelegd aan het parlement. Dat is misschien het ideale moment om de hoorzitting te organiseren.

Mevrouw Van Volcem, u vraagt mij om op te treden. De moeilijkheid is dat je echt een fout moet kunnen bewijzen. Ik herinner me nog – en met mij misschien een aantal collega's – dat toen ikzelf als parlementslid daarover regelmatig vragen stelde aan minister Van Mechelen, hij de inspectie meebracht zodat ze het zelf konden uitleggen, op basis van vragen die werden gesteld in het parlement. Ik wil daarmee zeggen dat het niet zo evident is. Je moet fouten kunnen bewijzen. Maar het is inderdaad lastig dat, als er een intentie is die heel uitdrukkelijk vermeld wordt in de memorie van toelichting, er toch nog andere instrumenten worden bovengehaald. Ik heb het daar ook lastig mee. De signalen zijn gegeven. Zoals gezegd, zullen we het goed opvolgen en nagaan hoe we het verder kunnen bijsturen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Ik ben voor het primaat van de politiek.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.